

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Pag-unawa sa Mapaminsalang Trabaho para sa Mga Kabataan at Kababaihan sa Mga Negosyo ng Kababaihan

Bersiyon: Pebrero 2, 2022

Pangunahing Audience

Mga kawani sa antas ng pangangasiwa- at antas ng frontline na kasangkot sa pangongolekta ng data at/o pag-unlad ng produkto at serbisyo sa Women's Economic Empowerment (WEE) Actors. Mga entidad o indibidwal ang WEE Actors na sumusuporta sa pagpapaunlad o pagpapalawak ng mga negosyo ng kababaihan, nagbibigay ng kabuhayan o mga serbisyong pinansyal, at/o sumusuporta sa kababaihan (sa buong mundo) sa mga pagsisikap na pataasin ang access nila sa mga oportunidad sa ekonomiya, lalo na ang mga naninirahan sa papaunlad na ekonomiya. Ang kawani sa antas ng pangangasiwa ay yaong mga nangunguna sa estratehiya, pagbuo ng programa, at pangangasiwa. Kasama sa mga kawani na nasa antas ng frontline ang mga direktang nakikipagtulungan sa kababaihan upang tumulong na makamit ang mga layunin ng WEE.

Layunin

Unawain ang mga lokal na katangian at karanasan ng mapaminsalang trabaho para sa mga kabataan (child labor) at kababaihan habang nangyayari ang mga ito sa pangkalahatan at sa loob ng mga negosyo ng kababaihan, upang isama ang pagprotekta sa mga kabataan sa disenyo ng produkto at serbisyo ng WEE.

Mga Hangarin

Sa pamamagitan ng paggamit ng gabay na ito, magkakaroon ang WEE Actors ng:

- Tinukoy ang mga tanong sa pananaliksik na dapat isaalang-alang kapag bumubuo ng agenda ng pananaliksik sa market.
- Ginamit ang mga tool upang magsagawa ng pananaliksik sa market upang tumugon sa mga piling tanong sa pananaliksik.

PAGTATAKDA NG PUNDASYON
Yugto 1

BUJIN ANG ISTRUKTURA
Yugto 2

ISALI ANG MGA KALAHOK
Yugto 3

Ibinibigay ng Kagawaran ng Paggawa ng Estados Unidos ang pagpopondo sa ilalim ng kasunduan sa kooperatiba bilang IL-31469. Pinondohan ng mga pederal na pondo, sa kabuuang \$1,872,000 dolyar ang 100% ng kabuuang gastos ng proyekto o programa. Hindi kinakailangang sumasalamain ang materyal na ito sa mga pananaw o patakaran ng Departamento ng Paggawa ng Estados Unidos, ni nagpapahiwatig ng pag-endorso ng Pamahalaan ng Estados Unidos ang pagbanggit ng mga pangalan ng kalakalan, komersyal na produkto, o organisasyon.

Talaan ng mga Nilalaman

Tungkol sa Proyektong RICHES.....	3
Paano Gamitin ang Gabay sa Pananaliksik sa Market.....	5
Introduksyon sa Pananaliksik sa Market.....	8
Gabay sa Pananaliksik sa Market	10
Tool 1: Mga Gabay na Tanong at Mapagkukunan sa Desk Review	10
Tool 2: Form ng Pahintulot at Pagpapalabas.....	15
Tool 3: Focus Group Discussion (FGD) Gabay sa mga Babaeng Kalahok	18
Tool 4: FGD Guide sa Kawani na nasa Antas ng Frontline at Pangangasiwa	37
Tool 5: Gabay sa Panayam sa Provider ng Serbisyo sa Pagprotekta sa mga Kabataan	49
Tool 6: Diagnostic ng Panganib sa Kaligtasan at Kalusugan ng Negosyo sa Pananaliksik sa Market.....	54
Mga Annex	62
Mga Acronym at Glosaryo ng Mga Termino	62
Mga Pagkilala	65

Tungkol sa Proyektong RICHES

Inaasahan ng iilan na ang mga pamumuhunan sa mga negosyo ng kababaihan ay nagpapataas ng panganib o insidente ng mapaminsalang trabaho para sa mga kabataan (child labor) o kababaihan. Pero, inihayag ng [pananaliksik](#) na isinagawa ng *Pagpapababa ng Insidente ng Child labor at Mapaminsalang Kondisyon ng Trabaho sa mga Inisyatiba sa Pagpapalakas ng Ekonomiya* (RICHES) na proyekto na habang ang mga babaeng negosyante ay nagpupumilit na pamahalaan ang mga pasanin sa paggawa ng kanilang mga negosyo kasama ang mga gawain sa bahay at pangangalaga ng kabataan marami ang bumaling sa mga pinakamalapit sa kanila upang humingi ng tulong—kanilang mga anak.

Ang Grameen Foundation, sa pakikipagtulungan sa American Bar Association Rule of Law Initiative at pinondohan ng the U.S. Department of Labor, Office of Child Labor, Forced Labor at Human Trafficking (OCFT), ay inilunsad ang proyektong RICHES na may layuning responsableng suportahan ang mga negosyo ng kababaihan, at mabawasan ang panganib ng mapaminsalang trabaho para sa mga kabataan at kababaihan o ang paggamit ng iba pang negatibong diskarte. Para makamit ang layuning ito, bumuo ang RICHES ng isang toolkit para sa mga Aktor ng Women's Economic Empowerment (WEE) para bigyan sila ng mga praktikal na ideya at kagamitan para pagsamahin at tasahin ang pagprotekta sa mga kabataan at mga kasanayan sa negosyo ng trabaho nila. Para sa mga layunin ng proyektong RICHES, ang WEE Actors ay anumang entidad o indibidwal na sumusuporta sa pagpapaunlad o pagpapalawak ng mga negosyo ng kababaihan, nagbibigay ng kabuhayan o serbisyong pinansyal, at/o sumusuporta sa kababaihan (sa buong mundo) sa mga pagsisikap na pataasin ang kanilang pag-access sa mga oportunidad sa ekonomiya, lalo na ang mga naninirahan sa papaunlad na ekonomiya.

Isinaayos sa tatlong Bahagi ang RICHES toolkit (tingnan ang Larawan 1 sa ibaba).

Ang Unang Bahagi ay kumakatawan sa isang **minimum na hanay ng mga kasanayan** at mga kaugnay na kagamitan na meron at magagamit ng lahat ng Aktor ng WEE para isulong ang pagprotekta sa mga kabataan at ligtas at mabuting mga kasanayan sa negosyo sa loob ng mga inisyatiba at/o negosyo ng kababaihan. Sumasaklaw ang Unang Bahagi sa:

1. Pagbuo ng kamalayan sa mga panganib sa kalusugan at kaligtasan ng mga kabataan at kababaihan habang sumusuporta sa mga negosyo ng kababaihan o mga aktibidad ng WEE;
2. Pagtatasa ng mga panganib at pagtukoy sa mga sitwasyon ng mapaminsalang trabaho para sa mga kabataan at kababaihan at kung paano lutasin ang mga isyung ito;
3. Inilalapat ang mga prinsipyo ng Do No Harm kapag bumubuo at/o nagpapatupad ng mga inisyatiba sa ekonomiya ng kababaihan; at
4. Alamin kung saan pupunta sa tulong at kung saan makakahanap ng mga mapagkukunan.

Ang mga Pangalawa at Pangatlong Bahagi ay nag-aalok ng mas komprehensibong diskarte sa proteksyon at kalusugan ng kabataan at ligtas na mga kasanayan sa negosyo sa pamamagitan ng pananaliksik sa market, pagsasanay at mga pagsusuri sa antas ng organisasyon, direktang pagsasanay ng kalahok, pagbuo ng produkto, at Monitoring and Evaluation.

Larawan 1: RICHES Toolkit sa mga Aktor ng WEE

Grapika ng RICHES toolkit na nagpapakita ng mga tool na nauugnay sa Unang Bahagi na tinatawag na Pagtatakda ng Pundasyon, Pangalawang Bahagi na tinatawag na Pagbuo ng Istruktura at Pangatlong Bahagi na tinatawag na Paghimok sa mga Kalahok

Toolkit sa mga WEE Actor

PAGTATAKDA NG PUNDASYON Yugto 1

Magsimula dito: Gamitin ang mga tool na ito upang bumuo ng **management-level** ng kamalayan at pag-unawa sa mga risk sa organisasyon at programa ng mapaminsalang trabaho sa mga bata at matatanda.

- Paggawa ng Presentasyon ng Kaso
 - Mga Pagsusuri sa Panganib
 - Gabay sa Social Performance Management (SPM) (SPM Assessment Lang)
 - Pagsasanay sa Pag-unawa sa Mapanganib na Trabaho (sa Management Lang)
 - Gabay sa Mga Ugnayan (Listahan ng Pakikipag-ugnayan sa Pang-emergency at External na Suporta Lang)
-
- Gabay sa mga Investor (sa Mga Investor Lang)

BUUIN ANG ISTRUKTURA Yugto 2

Gamitin ang mga tool na ito upang magkaroon ng kamalayan sa **frontline staff-level** at bigyang-prioridad ang mga bago o pinahusay na produkto at serbisyo.

- Gabay sa Social Performance Management (SPM) (Lahat ng mga tool)
- Pag-unawa sa Mapanganib na Pagsasanay sa Trabaho (kasama ang Lahat ng Staff)
- Gabay sa Pananaliksik sa Market
- Gabay sa Mga Serbisyonang Pananalapi
- Workshop sa Disenyo

ISALI ANG MGA KALAHOK Yugto 3

Gamitin ang mga tool na ito upang magkaroon ng kamalayan sa **participant-level** at suportahan ang mga pangangailangan nila.

- Gabay sa Mga Ugnayan (Lahat ng mga tool)
- Gabay sa Business Diagnostics (Papel + Digital na Bersyon)
- Gabay sa Intra-Household na Dayalogo
- Kurikulum ng Mapanganib na Negosyo (Papel + Digital na Bersyon)
- Gabay sa Pagsubaybay at Pagsusuri

Upang ma-access ang buong toolkit, kumonsulta sa <https://grameenfoundation.org/riches>.

Paano Gamitin ang Gabay sa Pananaliksik sa Market

PAGTATAKDA NG PUNDASYON
Yugto 1

BUJIN ANG ISTRUKTURA
Yugto 2

ISALI ANG MGA KALAHOK
Yugto 3

Ang Gabay sa Pananaliksik sa Market ay dinisenyo upang maging bahagi ng **Pangalawang Bahagi: Pagbuo ng Istruktura**. Inirekomenda na gamitin ang mga tool sa **Unang Bahagi: Pagtatakda ng Pundasyon** bago lumipat sa Pangalawang Bahagi upang mas maunawaan ang mga layunin at paggamit ng mga tool na ibinahagi sa gabay na ito.

Paglalarawan ng Proseso: Naglalaman ang gabay na ito ng anim na tool. Ang lahat ng mga tool sa **Gabay sa Pananaliksik sa Market ng RICHES** ay idinisenyo upang isagawa sa mga nasa hustong gulang lamang at limitado sa mga pangunahing panayam ng impormante at FGD.

Patnubay sa Pananaliksik

- **Tool 1:** Mga Gabay na Tanong at Mapagkukunan sa Desk Review

Pahintulot ng Kalahok na Makilahok

- **Tool 2:** Form ng Pahintulot at Pagpapalabas sa Focus Group Discussions (FGDs) o Indibidwal na Panayam

FGD Tools sa Mapanganib na Trabaho para sa Mga Kabataan at Kababaihan

- **Tool 3:** FGD na Gagamitin kasama ng mga Babaeng Kalahok sa Pagsusuri ng Masasamang Kondisyon sa Paggawa sa loob ng kanilang mga Negosyo
- **Tool 4:** FGD sa Kawani na nasa Antas ng Frontline at Mga Manedyer na direktang nagtatrabaho sa Babaeng Negosyante

Gabay sa Panayam

- **Tool 5:** Mga panayam sa mga Child Protection Service Provider (Mga Tagabigay ng Serbisyo sa Pagprotekta sa mga Kabataan)
- **Tool 6:** Diagnostic ng Panganib sa Kaligtasan at Kalusugan ng Negosyo sa Pananaliksik sa Market

Habang ibinigay sa ibaba ang isang panimula sa pananaliksik sa market, hindi nagbibigay ang gabay na ito ng patnubay kung paano magsagawa ng pananaliksik sa market. Kung bago ang organisasyon sa pagsasagawa ng pananaliksik sa market, ang mga pagsasanay sa disenyo na nakasentro sa tao, tulad ng pinamumunuan ng Acumen Academy na binuo ng IDEO, ay maaaring isang magandang lugar upang magsimula Sa higit pang impormasyon sa kursong ito, mag-click [dito](#).

Pagkatapos mangolekta ng data gamit ang mga tool sa gabay na ito, maaaring isaalang-alang ng isang Women's Economic Empowerment (WEE) Actor na gamitin ang [Pagsasanay sa Pagdidisenyo ng RICHES](#) upang hikayatin ang mga kawani sa pagproseso ng mga resulta ng pananaliksik sa market at pagsasaalang-alang sa mga pagpapabuti at pagpapaunlad ng produkto at serbisyo.

Mga Kailangang Materyales: Isang printer at/o copier at copy paper. Mangangailangan ang ilang mga tool ng mga marker, blangkong papel, tape, at mga counter tulad ng butil. Binabalangkas ng bawat tool

Gabay sa Pananaliksik sa Market

kung anong mga materyales ang kakailanganin mo.

Mga Hakbang:

Hakbang 1: Planuhin ang iyong pananaliksik sa market at tukuyin ang mga gabay na tanong na gusto mong sagutin bilang bahagi ng iyong pananaliksik. Inirerekomenda na kumpletuhin mo ang ilang desk research bilang bahagi ng hakbang na ito upang mangalap ng pangunahing impormasyon, nakaraang pananaliksik, at istatistika. Kakailanganin mong tukuyin ang demograpiko, bilang ng mga taong kakausapin mo, kung ito ay mga grupo o indibidwal, at kung gusto mong maunawaan kung may pagkakaiba sa pagitan ng dalawang populasyon (hal. urban/rural/kalalakihan/kababaihan o iba't ibang negosyo/sector). Panghuli, planuhin ang mga detalye ng logistik tulad ng mga petsa, oras, miyembro ng koponan at paglalakbay. Magpadala ng mga imbitasyon sa mga kalahok.

Hakbang 2: Tukuyin kung aling mga tool sa pananaliksik sa market ang iyong gagamitin at iakma ang mga ito ayon sa iyong konteksto at mga gabay na tanong. Mag-print ng mga kopya ng mga tool sa pananaliksik sa market at mga seksyon ng tala na plano mong gamitin. Maghanda ng anumang materyales o handout na kakailanganin mong gamitin sa mga kalahok.

Hakbang 3: Magsagawa ng pananaliksik sa market kasama ang mga kalahok. Kumuha ng mga detalyadong tala at kung naaangkop, kumuha ng mga larawan.

Hakbang 4: Pagsama-samahin ang iyong mga tala mula sa lahat ng pananaliksik sa market. Isulat ang anumang kapansin-pansing mga uso, insight, outlier, o mahahalagang aral na natutunan na lumitaw sa panahon ng pananaliksik sa market. Magagamit mo ang impormasyong ito sa [Pagsasanay sa Pagdidisenyo ng RICHES](#) upang maiangkop o lumikha ng mga bagong produkto o serbisyo o maipakita ang mga resulta ng pananaliksik sa market sa team ng pamamahala ng iyong mga organisasyon.

Kailangang Oras:

- **Tool 1:** Ang oras upang makumpleto ang Review sa Gabay na Tanong at Mapagkukunan sa Desk Review ay nakasalalay sa saklaw ng pananaliksik. Sa minimum aabutin ito ng dalawang araw ng oras ng staff.
- **Tool 2:** Ang **Form ng Pahintulot** ay ginagamit kasama ng mga tool 3-6 at aabutin ng 5-10 minuto upang makumpleto.
- **Mga Tool 3-6:** 1-3 oras sa bawat tool. Depende ang oras sa kung gaano karaming mga tao ang lumahok at kung gaano karaming impormasyon ang ibinabahagi.
- **Tool 6:** 30 minuto bawat negosyo.

Mga Pag-aakma: Nagbibigay ang bawat indibidwal na tool na ipinakita sa gabay na ito ng patnubay sa pagbagay, kung kinakailangan. Sa pangkalahatan, inirerekumenda na isakonteksto ang focus group o indibidwal na mga tool sa panayam kabataany sa a) bansang iyong pinagtatrabahuhan, b) kung ano ang tinutukoy mong mga gabay na tanong para sa pananaliksik, at c) ang mga taong lalahok.

Mga Gastos sa Paggamit ng Tool: Upang magamit ang gabay na ito, dapat mong isaalang-alang ang oras pati na rin ang pagpunta ng staff sa mga kawani upang magsagawa ng mga focus group at mga panayam. Bilang karagdagan, maaaring kabilang sa iba pang mga gastos ang transportasyon ng kalahok, pag-imprenta, mga materyales, meryenda at inumin para sa mga kalahok, at mga bayarin sa pagpapaupa ng lokasyon.

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Mga Panganib na Isasaalang-alang: Mahalagang makakuha ng pahintulot na kusang lumahok bago gamitin ang alinman sa mga tool sa gabay na ito. Dahil ang mga talakayan tungkol sa mapaminsalang trabaho ng kabataan, nakakapinsalang kondisyon sa pagtatrabaho, at kung paano ginagamit ng mga sambahayan ang mga mapagkukunan ay maaaring maging sensitibong mga paksa, inirerekomenda na sanayin ang indibidwal na nangangasiwa sa mga focus group o nagsasagawa ng mga panayam. Magtanong nang may pagkasensitibo at paggalang, suspindihin ang paghatol, at payagan ang mga kalahok na ibahagi ang impormasyon at mga detalye na gusto nilang ibahagi. Mahalagang protektahan ang Personal na Impormasyon sa Pagkilala o Personal Identifying Information (PII) at magbahagi lamang ng mga kuwento, larawan, o video na may nakasulat na pahintulot.

Mga wika: Available ang gabay na ito sa English, Spanish, at French.

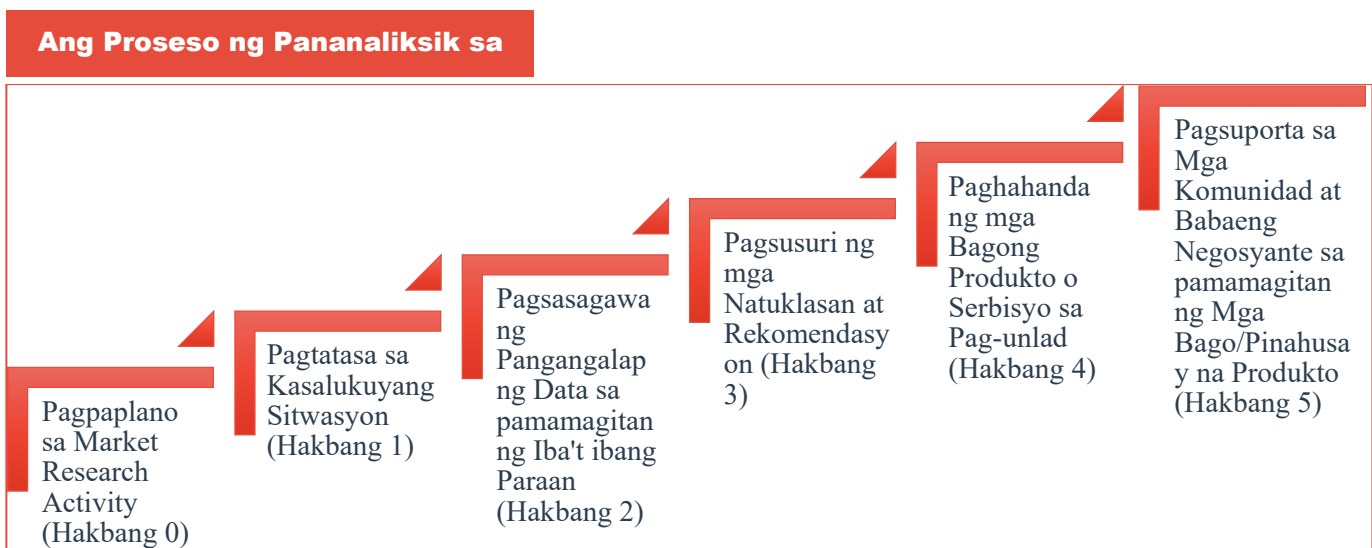

Pangalawang Bahagi: PAGBUO NG ISTRAKTURA

Introduksyon sa Pananaliksik sa Market

Pangkalahatang-ideya ng Proseso ng Pananaliksik sa Market

Maaaring ibuod ang Market Research sa paggamit ng mga organisasyong gumagana sa mga inisyatiba ng WEE bilang isang anim na hakbang na proseso na may layuning tulungan ang mga organisasyon na lumikha o mapabuti ang mga umiiral na produkto at serbisyo sa mga benepisyaryo at kliyente sa pamamagitan ng feedback. Nagsisimula ang proseso sa pagpapalano (Hakbang 0) upang ihanda ang isang organisasyon na pagpupunyagi, na sinusundan ng Mga Hakbang 1 hanggang 5 na gumagabay sa mga gumagawa ng desisyon at kawani ng isang organisasyon sa pamamagitan ng isang direktang proseso upang maisagawa ang kanilang mga aktibidad sa pananaliksik sa market.

Hakbang 0: Ang Bahagi ng Pagpapalano: Nagbibigay ng pagkakataon ang pagpapalano sa organisasyon na kumuha ng stock ng kanilang mga mapagkukunan at kapasidad na maaaring magamit sa panahon ng proseso ng pananaliksik sa market.

Hakbang 1: Kasama sa Pagtatasa sa Kasalukuyang Sitwasyon ang pagsasagawa ng desk review ng kasalukuyang pananaliksik bago magsagawa ng anumang gawain sa larangan. Maaaring magsimulang magbalangkas ang organisasyon ng kanilang mga layunin at mga katanungan sa pananaliksik na magsisilbing direksyon sa buong proseso. Upang tumulong sa pagdidisenyo ng mga pangunahing tanong sa pananaliksik sa iyong pagtatasa, tingnan ang **Tool 1: Mga Gabay na Tanong at Mapagkukunan sa Desk Review** ay matatagpuan sa loob ng Gabay na ito.

Hakbang 2: Pagsasagawa ng Pangangalap ng Data sa pamamagitan ng Iba't ibang Paraan: Nababatid ng mga puwang sa impormasyong makikita sa Hakbang 1 ang prosesong ito at ang mga tanong sa pananaliksik na binuo upang gabayan ang pagtatasa. Sa bahaging ito dapat mong itatag ang mga paraan ng pakikipanayam na pinakaangkop sa iyong pananaliksik at layunin. Ang ilang mga pamamaraan na karaniwang ginagamit sa pananaliksik sa market ay:

Gabay sa Pananaliksik sa Market

- Mga Pangunahing Panayam sa Impormante
- One-on-One na Panayam
- Focused Group Discussions (FGDs)
- Mga Survey
- Obserbasyon ng Kalahok
- Ang mga talaarawan o mga talaang itinatago

Bilang karagdagan, magpasya kung sino ang magkokolekta ng data, kung kanino kokolektahin ang data, kung paano kokolektahin ang data (papel, digital), kailan at saan kokolektahin ang data, kung paano humingi ng pahintulot, at kung paano pangalagaan ang data.

Hakbang 3: Pagsusuri ng mga Natuklasan at Rekomendasyon. Maaaring himukin ang pagsusuri ng data ng isang in-house na pangkat ng pananaliksik na nagtatapos sa pagbuo ng isang ulat sa pananaliksik sa market, o maaari itong isagawa nang magkakasama sa mga kawani sa panahon ng isang workshop. Ang [Pagsasanay sa Pagdidisenyo ng RICHES](#) ay dinisenyo upang hikayatin ang pamamahala at kawani na magtulungang suriin ang data na nakolekta sa yugto ng pananaliksik sa market.

Hakbang 4: Paghahanda ng mga Bagong Produkto o Serbisyo sa Pag-unlad. Ang [Pagsasanay sa Pagdidisenyo ng RICHES](#) ay maaari ding gamitin upang matukoy kung anong mga produkto at serbisyo ang nangangailangan ng mga pagpapabuti, pag-aakma, o bagong pag-unlad. Ang mga tool na idinisenyo sa Pangatlong Bahagi ng [RICHES Toolkit](#), gaya ng pag-ulit ng produkto at pilot testing ay magiging bahagi ng hakbang na ito.

Hakbang 5: Pagsuporta sa Mga Komunidad at Babaeng Negosyante sa pamamagitan ng Mga Bago/Pinahunay na Produkto. Kapag nagawa na ang mga pagpapasya sa Hakbang 4, maaaring ilunsad ang mga bagong produkto at serbisyo sa mga kalahok. Ang [Gabay sa Monitoring and Evaluation](#) ay nagbibigay ng mga pagtatasa na magagamit upang maunawaan ang mga resulta ng iyong mga bago o pinahunay na produkto at serbisyo.

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Tool 1: Mga Gabay na Tanong at Mapagkukunan sa Desk Review

Paglalarawan: Upang mas maunawaan ang mga panganib at epekto ng mapaminsalang trabaho para sa mga kabataan (child labor) at kababaihan sa iyong mga kalahok at sa loob ng iyong mga programa, produkto, at serbisyo, mahalagang magsagawa ng pananaliksik sa market upang mangalap ng impormasyon nang direkta upang mas maunawaan ang mga katangian ng problema.

Nagbibigay ang tool na ito ng mga gabay na tanong sa pananaliksik upang makatulong sa pagsasagawa ng desk/literature review. Gagabay ang tool sa iyo sa pagbuo ng iyong sariling pananaliksik sa market na agenda. Ang mga gabay na tanong na kasama sa tool na ito ay ginamit upang idisenyo ang [RICHES Pre-Situational Analysis](#) at upang ipaalam ang pagbuo ng RICHES Toolkit.

Paano gamitin ang tool na ito: Pumili ng ilang mga gabay na tanong mula sa Talahanayan 1 na natukoy mong mahalagang sagutin bilang bahagi ng iyong pananaliksik sa market. Magsagawa ng panimulang pananaliksik sa desk upang maunawaan ang mga isyu nang mas malawak o upang malaman kung paano nauugnay ang mga ito sa iyong mga layunin sa organisasyon o konteksto ng bansa/rehiyon. Ibinigay ang mga mapagkukunan sa ibaba upang makatulong na suportahan ang isang desk-review kung saan mo maaaring mahanap ang mga sagot sa mga tanong. Makakatulong ito na i-orient ang iyong pananaliksik sa market dahil makakalap ka ng mga pambansang istatistika, natukoy ang mga sektor na posibleng mas madaling kapitan ng mapaminsalang pagtatrabaho ng mga kabataan, nauunawaan ang mga lokal at pambansang mapagkukunan, at naiintindihan ang mga nauugnay na programa o mapagkukunan.

Table 1. Mga Halimbawang Gabay na Tanong

Mga Gabay na Tanong	Mga Mapagkukunan:
Karapatan ng Kabataan	
1. Ano ang internasyonal na pamantayan ng mga karapatan ng kabataan?	UN Convention on the Rights of the Child (UNCRC)
2. Ano ang papel ng mga karapatan at edukasyon ng kabataan sa pag-iwas sa mapaminsalang trabaho ng kabataan?	Ang publikasyon ng ILO: Kit ng guro ng Child Labor, Aklat 1: Karapatan at edukasyon ng mga kabataan
Human Trafficking	
3. Ano ang hotline ng human trafficking sa bansang iyong pinaglilingkuran?	Archived Department of State Global Hotline List
4. Saan matatagpuan ang pandaigdigang impormasyon tungkol sa human trafficking?	The United Nations Global Initiative to Fight Human Trafficking UN GIFT HUB
Mataas na Antas na Pagsusuri sa Mapaminsalang Trabaho ng Kabataan at Mga Katanggap-tanggap na Kundisyon ng Trabaho	
5. Ano ang kahulugan ng mapaminsalang trabaho ng kabataan sa bansa/mga bansa na pinaglilingkuran/pinatakbuhan mo?	Kagawaran o Ministri ng Paggawa, Kodigo sa Paggawa at/o Children’s Code

	Mga Internasyonal na Kahulugan: ILO Conventions and Recommendations on Child Labor
6. Ano ang kahulugan ng mapaminsalang kondisyon sa pagtatrabaho (hindi katanggap-tanggap na kondisyon ng trabaho) o mga regulasyon sa kalusugan at kaligtasan sa trabaho sa bansa?	Kagawaran o Ministri ng Paggawa, Kodigo sa Paggawa
7. Ano ang kahulugan ng legal na trabaho sa mga kabataan sa bansa?	Kagawaran o Ministri ng Paggawa, Kodigo sa Paggawa at/o Children’s Code ILO: Ligtas na Trabaho sa Mga Kabataan
8. Ano ang katangian (frequency at mga sektor) ng mapaminsalang trabaho ng kabataan sa WEE na mga inisyatiba?	Impormasyon na Partikular sa Rehiyon at Bansa USDOL Sweat and Toil na app : I-download at hanapin ang iyong bansa
9. Ano ang kahulugan ng mapaminsalang trabaho sa bansa mo? Kung wala ito sa bansang pinagtatrabahuhan mo, tandaan ito bilang isang mahalagang puwang.	Kagawaran o Ministri ng Paggawa, Kodigo sa Paggawa at/o Children’s Code
10. Anong mga uri ng pang-internasyonal, pambansa at/o hindi pang-gobyernong pagsisikap ang ginagawa upang matugunan ang mapaminsalang trabaho ng kabataan?	National Child Labor Committee (o katumbas) ILO: Mga Partner UNDP
11. Anong mga uri ng pang-internasyonal, pambansa at/o di-pampamahalaang pagsisikap ang ginagawa upang magbigay ng ligtas na kapaligiran sa trabaho sa mga kabataan na nasa legal na edad ng pagtatrabaho?	UN Women
Pagbibigay ng Ligtas na Kapaligiran sa Trabaho sa mga Kabataan sa Legal na Edad ng Pagtatrabaho	
12. Ano ang mga estratehiyang nakakabataany sa ebidensya sa pagbibigay ng mga ligtas na kapaligiran sa trabaho sa mga kabataan na nasa legal na edad ng pagtatrabaho?	Ang publikasyon ng ILO: Ligtas na Trabaho sa Kabataan: Packet sa mga employer “Panatilihing ligtas sila!” Pag-promote at Pagprotekta sa mga Interes ng mga Kabataang Nagtatrabaho sa pamamagitan ng Microfinance at Business Support Programs (PPIC-Work) Ang publikasyon ng World Health Organization: Mga Mabubuting Lugar ng Trabaho: Isang Modelo sa Aksyon

<p>13. Paano mapoprotektahan ng mga kabataang manggagawa ang kanilang sarili mula sa mga panganib sa lugar ng trabaho?</p>	<p>Ang Kagawaran ng Paggawa ng Estados Unidos Ang publikasyon ng Pangangasiwa sa Kaligtasan at Kalusugan sa Trabaho: Mga Panganib sa Trabaho sa Mga Kabataang Manggagawa.</p>
<p>Women’s Economic Empowerment (Pagpapalakas sa Ekonomiya ng Kababaihan)</p>	
<p>14. Ano ang katangian ng mga negosyo ng kababaihan, pagpapalakas ng ekonomiya, at pag-access at paggamit ng mga serbisyong pinansyal? Hal. mga uri ng negosyo, mga sektor, kung paano binuo ang negosyo, kung mayroon silang mga empleyado, anong mga uri ng serbisyong pinansyal ang karaniwang ginagamit nila, kung paano ina-access ng mga kababaihan ang mga serbisyong pinansyal, atbp.</p>	<p>Kagawaran o Ministri ng Women’s Affairs/Commerce/Trade Global Entrepreneurship Monitor & Data na Partikular sa Bansa WEE Global Statistics Dali ng Pagnenegosyo Mga Enterprise Survey Kababaihan, Negosyo, at Kabataans Global Findex</p>
<p>15. Anong mga programa ng pamahalaan ang nagbibigay ng suporta o mga insentibo upang isulong ang entrepreneurship ng kababaihan?</p>	<p>Kagawaran o Ministri ng Women’s Affairs/Commerce/Trade UN Women Mga Programang Partikular sa Bansa</p>
<p>16. Anong mga hadlang tulad ng mga panlipunang kaugalian o mga legal na hadlang ang naglilimita sa pag-access ng kababaihan sa suporta sa negosyo o ang kanilang kakayahang magsimula at/o magpalago ng mga negosyo?</p>	<p>Mga Institusyong Panlipunan at Index ng Kasarian Kababaihan, Negosyo, at ang Kabataans</p>
<p>17. Aling mga partikular na sektor ang binibigyan ng suporta ng mga babaeng negosyante? Namumuhunan ba ang ilang gumagawa ng patakaran o tagapagbigay ng serbisyo nang higit sa isang sektor kaysa sa iba? Bakit?</p>	<p>Kagawaran o Ministri ng Women’s Affairs/Commerce/Trade Mga Sentro at Programa ng Pambansang Entrepreneurship</p>
<p>18. Sa mga institusyong microfinance at mga tagapagbigay ng serbisyo sa pananalapi sa bansa, anong mga kasalukuyang gawi, produktong pampinansyal, at mga insentibo ang tumutugon sa nakakapinsalang gawaing pamkabataan?</p>	<p>Social Finance Working Paper #53: Microfinance at Child Labor Microfinance sa disenteng Trabaho – Pagpapahusay sa Epekto ng Microfinance</p>
<p>Mapaminsalang Trabaho ng Kabataan at Mga Katanggap-tanggap na Kondisyon ng Trabaho sa isang Partikular na Bansa</p>	
<p>19. Aling mga sektor sa bansa o rehiyon na iyong pinapatakbo ang madaling magkaroon, o may nakitang mapaminsalang trabaho ng kabataan?</p>	<p>Sweat and Toil na app: I-download at hanapin ang iyong bansa</p>

	<p>USDOL Ulat ng Mga Resulta sa Pinakamasamang Uri ng Paggawa ng Kabataan</p> <p>U.S. Ulat ng Karapatang Pantao ng Departamento ng Estado</p> <p>ILO: Mga Sektor at Paksa ng Paggawa</p> <p>Kagawaran o Ministri ng Mga Survey sa Paggawa</p>
<p>20. Anong mga sektor ang madaling magkaroon, o nakakita, ng mga nakakapinsalang kondisyon sa pagtatrabaho (hindi katanggap-tanggap na mga kondisyon ng trabaho)?</p>	<p>Sweat and Toil na app: I-download at hanapin ang iyong mga profile sa bansa Mga Ulat ng Department o Ministry of Labor</p> <p>USDOL Ulat ng Mga Resulta sa Pinakamasamang Uri ng Paggawa ng Kabataan</p> <p>U.S. Ulat ng State Dept Human Rights</p>
<p>21. Ano ang insidente at katangian ng mapaminsalang trabaho ng kabataan?</p> <p>Anong mga nauugnay na istatistika sa antas ng bansa at sektor na nauugnay sa mapaminsalang trabaho ng kabataan ang maaaring makatulong na ipaalam ang disenyo ng mga produkto at serbisyo?</p>	<p>USDOL Ulat ng Mga Resulta sa Pinakamasamang Uri ng Paggawa ng Bata</p> <p>ILO: Mga Istatistika sa Paggawa ng Kabataan</p> <p>Pinakabagong Ulat sa Mga Resulta at Trend ng Paggawa ng Kabataan, 2012-2016</p> <p>Mga Panrehiyong Sumaryo: Africa, Americas, Arab States, Asia at ang Pacific, Europe at Central Asia</p> <p>Partikular na Impormasyon sa Rehiyon at Bansa</p> <p>ILO:: Mga Kondisyon sa Paggawa sa isang Pandaigdigang Pananaw</p>
<p>22. Anong mga aksyon, kung mayroon man, ang ginagawa ng mga babaeng negosyante tungkol sa pagprotekta sa mga kabataan at/o pagtatasa ng mga nakakapinsalang kondisyon sa pagtatrabaho?</p>	<p>Ulat ng Microfinance sa Disenteng Trabaho</p>
<p>Mga Benepisyo ng Edukasyon sa mga Kabataan</p>	
<p>23. Ano ang mga pangmatagalang benepisyo ng edukasyon sa mga kabataan?</p>	<p>Global Partnership sa Edukasyon, Mga Benepisyo ng Edukasyon</p> <p>UNICEF Education and Equity</p>
<p>Edukasyon ng mga Kabataan sa isang Partikular na Bansa</p>	
<p>24. Ano ang kaugnayan sa pagitan ng mapaminsalang trabaho ng kabataan at pag-aaral?</p>	<p>Kagawaran o Ministri ng Edukasyon at Paggawa</p> <p>UNICEF/Child Labour</p>

	ILO: Child Labor at Edukasyon
25. Anong edad ang karaniwang nagtatapos o humihinto ang mga kabataan? May pagkakaiba ba ang mga lalaki laban sa mga babae?	Kagawaran o Ministri ng Edukasyon UNESCO Estatistika UNICEF Edukasyon
26. Ano ang mga hadlang sa edukasyon? Gaano kadalas at ano ang mga implikasyon ng pagsasama-sama ng trabaho at paaralan?	Kagawaran o Ministri ng Edukasyon at Paggawa UNICEF Edukasyon
27. Karaniwan bang pinahahalagahan ng mga magulang/tagapag-alaga ang edukasyon sa sekondarya o mas mataas na antas?	Kagawaran o Ministri ng Pag-aaral sa Edukasyon Pagtatanong sa mga Kliyente/Benepisyaryo
28. Mayroon bang anumang mga programa o inisyatiba ng pamahalaan na naglalayong mapabuti ang kalidad ng edukasyon? Maaaring kabilang dito ang pagbibigay ng tuition, supply, o subsidyo sa transportasyon, pagkain, pagtuturo, atbp.	Kagawaran o Ministri ng Edukasyon National Child Labor Committee
Partner Analysis sa isang Partikular na Bansa	
29. Sino ang mga pangunahing stakeholder na nagbibigay ng mga serbisyo sa pagprotekta sa mga kabataan sa bansa? (Isama ang Gob., NGOs, at Civil Society Actor)	National Child Labor Committee
30. Sa bawat stakeholder na natukoy sa tanong 29, ilarawan sila ayon sa uri/laki/sektor/lokasyon at kung tinutugunan nila ang mga isyu ng mapaminsalang trabaho ng kabataan at/o nagbibigay ng mga serbisyo sa mga babaeng negosyante.	Pananaliksik sa Web
31. Sa bawat stakeholder na natukoy sa tanong 29, ilarawan ang produkto o serbisyong inaalok nila upang tukuyin ang anumang potensyal na ugnayan sa iba pang pangunahing stakeholder kaugnay ng mapaminsalang trabaho ng kabataan sa konteksto ng WEE?	IPEC Mga Proyekto sa Child Labor at Disenteng Trabaho

Tool 2: Form ng Pahintulot at Pagpapalabas

Paglalarawan: Nagbibigay ang tool na ito ng paraan upang makakuha ng pahintulot ang isang mananaliksik mula sa sinumang kalahok sa isang focus group discussion (FGD) o isang panayam. Nagbibigay din ang tool na ito ng script sa kung paano ipakilala ang kahilingan sa pahintulot na maaaring gamitin kung ano-ano o isinama sa form ng pahintulot na sumusunod sa script.

Mga Hangarin

Sa pagtatapos ng aktibidad na ito, ang mga kalahok ay magkakaroon ng:

- Pagpasya kung ibibigay ang kanilang pahintulot na lumahok sa FGD o indibidwal na panayam, sa kanilang mga sagot na maitala at sa kanilang mga larawan at/o video na kukunan.

Mga Materyales

- Form ng Pahintulot at Pagpapalabas (1 per person). *Tandaan: Kung magsasagawa ng panayam, gamitin ang mga salita sa [mga bracket] sa halip na ang mga nauukol sa isang FGD.*

Oras: 5-10 minuto

Focus Group Discussions (FGDs) o Indibidwal na Panayam

Hakbang 1: Batiin ang mga kalahok at ipakilala ang layunin ng FGP o Panayam (2 minuto)

Sabihin:

Salamat sa pagsang-ayon na lumahok sa aming Focus Group Discussion [Interview] ngayon! Ang iyong grupo [ikaw] ay [ay] napili upang magbahagi ng mga pangkalahatang insight sa mga uri ng mga negosyo at aktibidad na karaniwang ginagawa ng mga babaeng negosyante sa iyong komunidad.

Walang sasabihin sa iyo sa Focus Group Discussion [panayam] na personal na maiuugnay sa iyo. Hindi namin kailanman hihilingin ang iyong buong pangalan sa anumang bahagi ng talakayan upang malaya kang makasagot.

Nilalayon naming gamitin ang impormasyong nakalap namin ngayon upang matulungan kaming pahasayin ang aming disenyo ng mga produkto at serbisyo sa mga negosyong pag-aari ng kababaihan, at upang mabawasan ang panganib ng pinsala at mga hadlang na maaaring harapin ng maraming kababaihan at kanilang mga pamilya kapag tumatakbo o nagpapalago ng kanilang negosyo.

Mahalagang tandaan na sa pamamagitan ng pakikilahok sa talakayang ito [panayam], binibigyan mo kami ng iyong pahintulot na gamitin ang iyong mga sagot (nang hindi nakalakip ang iyong pangalan) sa loob ng aming pananaliksik. Hinihiling din namin ang iyong pahintulot na gamitin ang iyong pangalan, larawan, o iba pang media ng talakayang ito (video/audio) bilang bahagi ng aming pananaliksik sa market. Makakatulong din ito sa amin na mapabuti ang aming mga produkto at serbisyo.

➤ Anong mga tanong ang mayroon ka?

Sa sandaling ito, kung ayaw mong maitala ang iyong sagot, hinihiling namin na alisin ang iyong sarili mula sa talakayang ito ng focus group [panayam] dahil magiging isang naka-record na sesyon ito.

Para sa mga umalis, salamat sa kanilang oras.

Hakbang 2: Pahintulot na Makilahok (8 minuto)

Sabihin:

Sa inyo na nananatili at gustong lumahok sa Focus Group Discussion na ito [Panayam], hihilingin namin ang iyong pahintulot na gamitin ang iyong larawan at/o video ng talakayan na isasama sa aming pananaliksik. Kung sumasang-ayon ka, hinihiling namin na lagdaan mo at kumpletuhin ang "Pangkalahatang Pahintulot at Form ng Pagpapalabas." Kung hindi ka sumasang-ayon at ayaw mong sumali, salamat sa pagpunta mo at malaya kang umalis. Maraming salamat muli sa iyong oras.

*Ipasa ang "**Pangkalahatang Pahintulot at Form ng Pagpapalabas** sa bawat kalahok."*

Ang bawat kalahok na nagbibigay ng pahintulot sa paggamit ng kanilang larawan at/o video ay dapat pumirma sa waiver. Tulungan ang grupo sa pagkumpleto ng form, at kapag nakumpleto na, kolektahin ang mga form.

➤ **Ano pa ang mga tanong mo?**

Salamat! Ngayon magsimula tayo sa ating talakayan [panayam].

Visual at Audio Media Consent at Release Form sa Mga Focus Group o Indibidwal na Panayam

Pinapahintulutan ko ang _____, at ang mga subsidiary nito na gumamit ng mga larawan, video, at mga panayam (Mga Materyal) sa akin/amin bilang bahagi ng kanilang mga pagsisikap na pahasayin ang mga produkto at serbisyo, itaas ang kamalayan at pagbutihin ang mga programa. Binibigyan ko rin si _____ ng karapatang gamitin ang aking impormasyon, kabilang ang aking pangalan, na maaaring magamit sa pangkalahatang publiko, sa mga nakalimbag na Materyal o sa iba pang anyo ng media gaya ng mga website.

Nagpapahiwatig ang aking lagda na ang pahintulot at pagpapalaya na ito ay ipinagkaloob nang walang inaasahan ng anumang uri ng kabayaran, ngayon o sa hinaharap.

Sumasang-ayon pa akong palayain ang _____ mula sa anumang at lahat ng mga paghahabol o dahilan ng pagkilos na maaaring mayroon ako/Namin ngayon o maaaring mayroon pagkatapos nito para sa libelo, paninirang-puri, panghihimasok sa privacy, o karapatan sa publisidad, paglabag sa copyright o mga paglabag sa anumang iba pang mga karapatang magmumula. mula sa o nauugnay sa anumang paggamit ng Mga Materyal, o kabataany sa anumang pagkabigo o pagkukulang na gamitin ito.

Sa buong pag-unawa, nilagdaan ko ang pahintulot na ito at inilalabas:

Lagda (pirma) _____ Petsa _____

Pangalan (print) _____ Petsa _____

Magulang/Lagda ng Tagapangalaga _____ Petsa _____

**Kung wala pang 18 taong gulang, dapat itong pirmahan ng isang magulang o tagapag-alaga*

Pahayag na isinagawa ni:

Pinatutunayan ko na nabasa ko nang buo ang release form na ito sa (mga) tao na may pangalan sa itaas, at na siya/sila ay naiintindihan ang nilalaman nito.

Lagda (pirma) _____ Petsa _____

Pangalan (print) _____ Petsa _____

Impormasyon ng larawan, video at/o panayam:

Tandaan: Kung mayroong anumang ipinahayag na mga paghihigpit sa paggamit ng mga partikular na larawan, video at data, mangyaring isama rin ang mga ito. Ang lahat ng impormasyong nakasaad na may asterisk (*) ay kinakailangan.

Bansa/Rehiyon* _____

Pagbisita sa Programa* _____

Lokal na Partner* _____

(mga) Petsa* _____

Mga Paghihigpit* _____

Photographer* _____

(mga) Caption/ _____

Mga Tala _____

Tool 3: Focus Group Discussion (FGD) Gabay sa mga Babaeng Kalahok

Paglalarawan: Ang FGD Guide na ito ay dinisenyo upang masuri ang mga limitasyong kinakaharap ng mga babaeng negosyante kapag nagsisimula sa kanilang mga negosyo, ang paglaganap ng mapaminsalang trabaho sa loob ng kanilang mga negosyo, at kung paano nila pangasiwaan/diskartehan ang mga limitasyon sa trabaho. Nahahati ang tool na ito sa 3 aktibidad. Depende sa kung paano mo gustong isagawa ang pananaliksik na ito, ang mga aktibidad na ito ay maaaring hatiin sa iba't ibang FGD upang ang isang grupo ay hindi kinakailangan na lumahok sa lahat ng mga aktibidad dahil ang oras upang makumpleto ang lahat ng 3 ay tinatayang 2.5 oras.

- Ang **Aktibidad 1** ay hinihikayat ang mga negosyante sa isang oras na aktibidad sa kanilang karanasan bilang isang negosyante. Inilalarawan ng mga kalahok ang iba't ibang mga negosyante sa loob ng kanilang komunidad, at ang kanilang mga hamon, tagumpay at karanasan sa mga kondisyon sa pagtatrabaho.
- Ang **Aktibidad 2** ay hinihikayat ang mga negosyante sa maikling 30 minutong talakayan tungkol sa mga hamon na kinakaharap ng kababaihan sa pagpapatakbo ng negosyo sa kanilang komunidad.
- Ang **Aktibidad 3** ay isinali ang mga kalahok sa isang oras na talakayan tungkol sa mga sakripisyong kinaharap nila sa pagsisimula o pagpapatakbo ng isang negosyo.

Pinakamahasag na gawin ang talakayang ito sa isang saradong lugar sa tulong ng isang maliit na grupo ng nagtatrabaho na may 8 hanggang 15 na tao na pamilyar sa komunidad at interesado ang iyong organisasyon na maunawaan. Ang mga kalahok sa FGD ay maaaring mga kalahok sa mga programa ng WEE, tulad ng mga miyembro ng isang bangko ng komunidad, mga grupo ng pag-iimpok, mga kliyenteng microfinance, mga grupo ng kabuhayan o negosyo ng kababaihan, mga kooperatiba sa agrikultura, atbp. Kakailanganin mong ulitin ang aktibidad na ito gamit ang tool na ito ng kabuuang 3 beses upang maihambing ang mga tugon mula sa mga katulad na grupo.

Mga Facilitator Ang FGD na ito ay dapat pangasiwaan ng dalawang tao, ang isa na siyang nangangasiwa sa mga aktibidad at isa na nagre-record ng panayam at/o nagsusulat ng mga tala sa panahon ng panayam.

Mga Materyales

- Mga malalaking papel
- Mga Marker (1 kada tao).
- Form ng Pahintulot at Pagpapalabas (1 bawat tao) (Tingnan ang **Tool 2**)
- 100 counter (maliit na bato/butil/buto/mga takip ng bote)
- Camera (upang kumuha ng larawan ng mga tambak na binuo sa Aktibidad 1 kasama ang mga counter)
- 5-6 na printout ng Data Entry Sheet sa bawat posibleng pangkat na binuo ng grupo (ibinigay sa pagtatapos ng aktibidad)
- Mga meryenda at inumin

Kailangang oras: (2.5 oras)

Aktibidad 1: Karanasan bilang isang Entrepreneur

Hangarin

Sa pagtatapos ng aktibidad na ito, ang mga kalahok ay magkakaroon ng:

- Nag-brainstorm kung ano ang ibig sabihin ng pagiging isang entrepreneur at isang businessperson.
- Natukoy ang mga pinakakaraniwang uri ng negosyo sa komunidad.
- Natukoy ang iba't ibang uri ng mga babaeng may-ari ng negosyo, at mga hamon at pagkakataong maaaring harapin nila.

Mga Materyales

- Siguraduhin na ang mga kalahok ay nakaupo sa isang bilog
- 100 counter (maliit na bato/butil/buto/mga takip ng bote)
- 1 malaking piraso ng papel
- Camera (upang kumuha ng larawan ng bawat pile na binuo sa pamamagitan ng aktibidad kasama ang mga counter)
- 1 print out ng impormasyon ng pangkat ng FGD
- 5-6 na printout ng Data Entry Sheet sa bawat posibleng pangkat na binuo ng grupo (ibinigay sa pagtatapos ng aktibidad)

Oras: 60 minuto

Hakbang 1: Nag-brainstorm kung ano ang ibig sabihin ng pagiging isang entrepreneur (10 minuto)

Sabihin:

Magsimula tayo sa pagtalakay kung ano ang ibig sabihin ng "entrepreneur" at "businesspeople"

Maglagay ng mga sagot sa Group Data Sheet sa ibaba.

Maraming salamat sa iyong mga sagot.

Hakbang 2: Pagtalakay sa lahat ng uri ng negosyo sa komunidad (20 minuto)

Tatalakayin natin ngayon kung anong mga uri ng negosyo ang nasa iyong komunidad.

Kung ang mga kalahok ay hindi pa nakaupo sa isang bilog, ilipat sila sa isang bilog ngayon upang makita ng lahat ang gitna ng bilog. Sa sandaling makaupo, ilagay ang malaking piraso ng papel sa mesa o sahig at ilagay ang mga counter sa malapit.

Isipin ang mga uri ng negosyo sa iyong komunidad at ang mga negosyanteng nagpapatakbo sa kanila.

Itaas ang mga counter (mga bato, butil, buto, takip ng bote).

Ang mga bato, butil, buto, takip ng bote ay kumatawan sa mga negosyante sa iyong komunidad. Gumawa ng mga grupo o tambak sa kanila na kumakatawan sa iba't ibang uri ng mga negosyante sa iyong komunidad.

Ang laki ng pile ay dapat tumugma sa bilang ng mga negosyante sa iyong komunidad na akma sa isang partikular na uri ng negosyo. Halimbawa, sa iyong komunidad, maaaring mayroon kang ilang negosyanteng nagpapatakbo ng malalaking negosyo na napakatagumpay. Maaari ka ring magkaroon ng maraming negosyante na nagpapatakbo ng napakaliit na negosyo na hindi matagumpay.

Subukang ayusin ang mga grupo ayon sa antas ng tagumpay.

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Sabay-sabay nating gawin ang unang pangkat. Ano ang pinakakaraniwang uri ng mga negosyante sa iyong komunidad? Gumawa tayo ng isang malaking tumpok na kumakatawan sa mga negosyong iyon.

Ngayon gusto kong kunin mo ang mga counter at ayusin ang mga grupo na kumakatawan sa iba pang mga negosyo sa iyong komunidad.

Kung kailangan ng mga kalahok ng pag-udyok, imungkahi ang mga sumusunod na uri ng mga negosyante:

- *Mga may-ari ng mga micro-enterprise gaya ng mga street vendor.*
- *Mga may-ari ng maliliit at katamtamang negosyo tulad ng mga gumagawa ng damit.*
- *Mga may-ari ng mga indibidwal na tindahan o start-up gaya ng mga restaurant.*
- *Mga may-ari ng malalaking negosyo gaya ng mga serbisyo sa kompyuter, hotel.*

Pahintulutan ang mga kalahok na ayusin ang mga counter sa kanilang sarili. Kapag naayos na ng mga kalahok ang mga pangkat ng mga counter ay nagsasabi:

Salamat sa iyong pagsusumikap! Ngayon gusto kong sabihin mo sa akin ang tungkol sa mga grupo.

Ituro ang unang tumpok at itanong:

- **Ano ang kinakatawan ng pile na ito?**
- **Ano ang mga katangian ng mga pangkat na ito (ano ang pakiramdam ng pagmamay-ari ng negosyo sa kategoryang ito)?**
 - Urban o Rural o pareho?
 - Uri ng Trabaho at bilang ng mga empleyado
 - Sukat ng Negosyo at kita na nabuo
 - Antas ng tagumpay
- **Anong uri ng mga kumpanya ang maaaring mayroon sila?**
- **Bakit napakarami o kakaunti sa grupong ito?**

Gamit ang mga pinangasiwaang puntos sa ibaba, gabayan ang grupo sa pamamagitan ng pagtulong sa kanila na tukuyin kung alin ang ibig sabihin ng bawat pile at kung paano nila bibigyan ng label ang mga ito.

Ang mga pangkat na ito ay dapat na nakakabataany sa iba't ibang antas ng tagumpay.

- *Dapat ayusin ang mga grupo sa laki kabataany sa bilang ng mga negosyante sa isang partikular na antas. Halimbawa, maaaring mayroong 4 na huling pangkat:*
 - *ang mga may mataas na antas ng tagumpay, at ang pangkat na ito ay maaaring medyo maliit;*
 - *mas malaking grupo ng mga tao na kumakatawan sa maliliit/medium na negosyo at karamihan sa mga counter ay maaaring naririto;*
 - *malaking pangkat na kumakatawan sa mga micro-enterprise; at*
 - *isang huling grupo na maliit at kumakatawan sa mga indibidwal na tindahan, mga start-up, atbp.*

Tandaan: maaaring mag-overlap ang mga kategorya. Kung may mga tambak na maraming counter, tanungin ang iyong sarili: "Maaari mo bang i-subdivide pa ito?"

Hayaan ang mga kalahok na talakayin ang mga pagkakaiba at kung bakit mas mahusay ang ilang grupo kaysa sa iba.

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Bago magpatuloy sa ikatlong hakbang, itanong:

Sa mga pangkat na ito na aming ginawa, alin sa tingin mo ang pagkakakilanlan mo?

Pasalamatan ang grupo sa kanilang tugon.

Hakbang 3: Suriin ang mga katangian at realidad ng negosyo ng bawat tumpok/pangkat – 40 minuto

Sa bawat tumpok, malalaman mo na ngayon ang bawat isa sa mga uri ng negosyo na nagtatanong tungkol sa uri ng negosyo, mga tagumpay, limitasyon, mga kondisyon sa pagtatrabaho, mga paghihigpit sa trabaho o paggawa, balanse sa buhay sa trabaho at suporta na kailangan.

Tagakuha ng tala: Gamitin ang mga sheet, Pile 1-5 (maaaring gumamit ng mas mababa sa 5 piles sa aktibidad) upang i-transcribe ang talakayan ng grupo. Siguraduhing magtanong kung aling uri ng negosyo ang kanilang pagkakakilanlan at talakayin ang mga sumusunod na tanong.

Pagkumpas sa lahat ng mga tambak/pangkat na nabuo, sabihin:

Ngayon, suriin natin nang mas maigi ang mga uri ng negosyo at negosyante na iyong natukoy.

Sa mga tanong sa kasunod na data sheet, suriing mabuti ang mga grupo/tambak na natukoy at hayaan silang magbahagi ng kanilang impresyon sa ibang mga grupo. Sa bawat tanong, gamitin ang mga follow-up na tanong at hilingin sa mga kalahok na palawakin ang mga sagot kung maaari pang tuklasin ang mga tugon. Tagakuha ng tala, gamitin ang mga sumusunod na form at kumuha ng mga tala sa buong pag-uusap. Kung hindi malinaw ang isang sagot, tanungin ang kalahok sa paglilinaw sa kanilang tugon.

A. Grupo ng Data Sheet

FACILITATOR

Petsa ng Focus Group Discussion: _____

Pangalan ng Nangungunang Facilitator: _____

Pangalan ng *Tagakuha ng tala* / Tagamasid: _____

GRUPO NG DEMOGRAPIKO

Kabuuang bilang ng mga kalahok sa FGD _____

Lokasyon ng Komunidad (Bayan/Bansa/Rehiyon): _____

Pangalan ng Komunidad/Nayon: _____

Pangalan ng Grupo: _____

Bilang ng Kababaihan: _____ Katamtamang Edad (Tinanya): _____

Bilang ng Kalalakihan: _____ Katamtamang Edad (Tinanya): _____

• Urban (%) /Rural (%): _____

Mga Tanong	Mga Tala
Anong mga uri ng negosyo o aktibidad sa ekonomiya ang iyong ginagawa?	
Kapag narinig mo ang mga salitang entrepreneur o businesspeople, ano ang naiisip mo?	
Ano ang ilang dahilan kung bakit nagsisimula ang mga kababaihan ng negosyo?	
Bakit sa palagay mo umuunlad ang ilang kumpanya at mas nahihirapan ang iba?	

ng Mga Tambak na Nalikha: _____

Mga Pangalan ng Mga Pile at Sukat ng Pile (# ng Counter o Relative Size sa Iba Pang Pile)

PANGALAN

LAKI

Pile 1: _____ / _____

Pile 2: _____ / _____

Pile 3: _____ / _____

Pile 4: _____ / _____

Pile 5: _____ / _____

Pile 6: _____ / _____

Pile 7: _____ / _____

Pile 8: _____ / _____

Tandaan na kumuha ng mga larawan ng mga tambak/grupo!

B. Data Sheet ng Aktibidad sa Pag-uuri ng Pile

PILE #:	PILE NAME:
# ng mga counter sa grupong ito:	Sukat ng Pile na may kaugnayan sa iba pang Pile:
Mga Tanong sa Grupo	Mga Tala
Uri ng may-ari ng negosyo at uri ng negosyo?	
Ano ang mga tagumpay ng ganitong uri ng negosyo?	
Ano ang mga limitasyon sa ganitong uri ng negosyo?	
Ilarawan ang mga kondisyon sa pagtatrabaho sa ganitong uri ng negosyo?	
<p>Ano ang dahilan kung bakit matagumpay (o hindi matagumpay) ang grupong ito?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nag-iiba ba ito ayon sa edad? ○ Nag-iiba ba ito ayon sa karanasan? ○ Ano ang nangyayari sa dynamics ng sambahayan? ○ Anong uri ng mga istruktura ng suporta ang maaaring mayroon sila o wala? ○ Anong mga kasanayan sa negosyo mayroon sila? 	
<p>Ano ang mga pangunahing limitasyon na mayroon ang mga kababaihan sa grupong ito kapag nagtatatag at nagpapalago ng kanilang mga negosyo?</p>	
<p>Bakit mahalaga ang mga paghihigpit na ito sa ilan at hindi sa iba?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Access sa pautang? 	

<ul style="list-style-type: none"> ○ Access sa pagsasanay? ○ Suporta sa bahay? ○ Paningin/pagtitiwala, atbp. ○ Access sa mga market? 	
<p>Ano ang mga kondisyon sa pagtatrabaho sa mga negosyong ito?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ano ang mga oras ng trabaho sa iyong negosyo? ○ Ano ang mga kondisyon sa pagtatrabaho? Nakakaramdam ka na ba ng hindi ligtas na pagtatrabaho sa iyong negosyo? Kung oo, bakit? 	
<p>Anong mga isyu ang mayroon sila sa mga paghihigpit sa trabaho o paggawa?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sino ang nagtatrabaho sa negosyong ito? ○ May mga empleyado ba? ○ Tumutulong ba ang mga kamag-anak at mga anak? ○ Binabayaran ba sila? ○ Habang nagtatrabaho ka, mayroon bang tutulong sa iyo sa pag-aalaga sa iyong mga anak? Kung oo, sino at gaano kadalas? 	
<p>Ano ang balanse sa buhay-trabaho?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ano ang pang-araw-araw na buhay sa mga negosyanteng ito? ○ Ano ang balanse sa kanilang buhay sa pagitan ng pagtatrabaho, libreng oras, at oras sa pamilya? 	
<p>Anong suporta ang kailangan sa mga negosyong ito?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Anong suporta ang kailangan ng grupong ito? ○ Kanino galing? ○ Ano ang higit na makakatulong sa kanila? ○ Paano lalago ang kanilang negosyo? 	
<p>Ano ang mga karanasan ng mga kabataan sa mga negosyong ito o kapag tumulong sila sa bahay?</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ○ Kapag gumagawa ang mga kabataan ng gawaing bahay, tumulong sa pananalapi, o may sariling trabaho, nahaharap ba sila sa mga katulad na panganib (ano ang uri ng trabaho na maaari nilang gawin)? ○ Ano ang gusto o ayaw mo (ang komunidad) tungkol sa mga aktibidad na kanilang napagpasiyahang gawin, o kinakailangan o dapat gawin upang matulungan ang sambahayan? ○ Nababahala ka ba sa kanilang kaligtasan? ○ Paano sila tinuturuan na maging ligtas kapag nakikilahok sila sa mga gawaing pang-ekonomiya (kahit na ito ay nag-aalaga sa isang kapatid o ibang kabataan)? 	
<p>Mga Karanasan ng mga Kabataan</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ano ang pakiramdam ng pagiging isang kabataan (isipin ang mga kabataan hanggang sa edad na 17) sa grupong ito? ○ Ano ang paaralan? Anumang hamon sa pagpasok sa paaralan? ○ Nagtatrabaho ba sila sa bukid / sa isang negosyo / umalis sa paaralan upang magsimula ng trabaho? ○ Gaano kaiba ang mga karanasan ng mga lalaki at babae kapag tumutulong sa grupong ito, atbp.? Paano ito nagbago sa paglipas ng panahon, kung mayroon man? ○ Mag-iiba ba ang mga karanasan ayon sa edad? ○ Paano nagpapasya ang mga miyembro ng pamilya (mga ina/ama, iba pang tagapag-alaga) sa mga tungkuling gagampanan ng kanilang mga anak? ○ Sama-sama bang nagdedesisyon ang mga magulang/tagapag-alaga? Gumagawa ba sila ng mga desisyon nang nagsasarili sa iba't ibang mga kabataan? 	

Gabay sa Pananaliksik sa Market

- Sa palagay mo, ang mga ina/ama o iba pang tagapag-alaga sa loob ng tahanan ay nagbabahagi ng opinyon tungkol sa kung kailan magtatrabaho o hindi magtatrabaho ang mga kabataan sa grupong ito?

Aktibidad 2: Ang Mga Hamon sa Pagmamay-ari ng Negosyo

Hangarin

Sa pagtatapos ng aktibidad na ito, ang mga kalahok ay magkakaroon ng:

1. Tinalakay ang mga hamon ng pagpapalago at pagpapatakbo ng kanilang negosyo.
2. Talakayin ang karanasan ng mga kabataan, sa pamamagitan ng edukasyon at mapaminsalang trabaho ng kabataan.

Oras: 30 minuto

Hakbang 1: Pag-unawa sa mga hamon na kinakaharap ng kababaihan sa pagmamay-ari ng negosyo – 25 minuto

Sabihin:

Nagpapahiwatig ang pananaliksik na nahaharap ang mga kababaihan sa mas maraming mga paghihigpit sa trabaho kaysa sa mga lalaki. May posibilidad na magkaroon ang mga negosyo ng kababaihan ng higit na kahirapan sa pagsisimula o paglago dahil sa gastos sa pagkuha at pagsuporta sa paggawa.

Basahin ang mga tanong sa ibaba at anyayahan ang lahat ng kalahok na talakayin ang bawat tanong. Maaaring gamitin ng tagakuha ng tala ang sumusunod na form upang kumuha ng mga tala tungkol sa pag-uusap.

Mga Tanong sa Grupo	Mga Tala
a. Masasabi mo ba na ang mga kababaihan sa iyong komunidad ay nahaharap sa mga hamon? Bakit o bakit hindi? Anong mga uri ng hamon?	
b. Kabataany sa mga grupo na ating ginawa at nakilala sa sarili, sa tingin mo ba ay may iba't ibang karanasan ang mga kababaihan depende sa kung anong uri sila ng negosyante (<i>grupo sila</i>)?	
c. Paano sinusupportahan ang mga kababaihang mga miyembro ng pamilya at/o kanilang sariling mga anak (o mga anak ng iba) upang tulungan silang matugunan ang mga pangangailangan sa paggawa?	
d. Habang lumalaki ang isang negosyo, kailan dapat kumuha ng mga empleyadong hindi miyembro ng pamilya ang mga negosyante? Paano at kailan sila magpapasya?	

<p>e. Ginagamit ba ng mga magulang/tagapagalaga ang kanilang mga anak sa trabaho upang mapanatili nila ang mga ito sa pangingin o upang maiwasan ang mga ito mula sa pagiging walang ginagawa, o dahil may tunay na pangangailangan sa trabaho?</p>		
<p>f. Paano nagpapasya ang pamilya tungkol sa edukasyon ng kanilang mga anak?</p>		
<p>g. Kapag pumapasok ang mga kabataan sa paaralan, hanggang sa anong edad at grado/antas na karaniwang silang nag-aaral? Mga kabataang babae? Mga kabataang lalaki? Ano ang kalidad ng edukasyon sa mga babae at lalaki?</p>	<p>MGA KABATAANG BABAE</p>	<p>MGA KABATAANG LALAKI</p>
	<p>Karaniwang edad upang umalis/magtapos ng pag-aaral?</p>	<p>Karaniwang edad upang umalis/magtapos ng pag-aaral?</p>
	<p>Karaniwang baitang/antas na dapat iwanan/makatapos ng pag-aaral?</p>	<p>Karaniwang baitang/antas na dapat iwanan/makatapos ng pag-aaral?</p>
	<p>Kalidad</p>	<p>Kalidad</p>
<p>h. Kung may mga anak na tutulong sa kanya ang isang babaeng negosyante, maging ito man ay sa negosyo o sa tahanan na nag-aalaga sa ibang miyembro ng sambahayan, paano siya magpapasya kung ano ang gagawin ng mga kabataan?</p>		
<p>i. Sa anong edad maaaring magsimulang tumulong ang isang kabataan sa negosyo ng pamilya?</p>		

<p>j. Ano ang papel ng asawa ng babaeng negosyante sa pagpapasya sa papel na gagampanan ng mga kabataan?</p> <p>Hihilingin ba ang mga anak na lalaki at babae na gumawa ng iba't ibang aktibidad? Bakit?</p>	
<p>k. Kapag kasangkot ang mga kabataan sa mga negosyo ng pamilya (magtrabaho man sila, o sumama lang sa kanilang ina o ama), tinatasa ba ng mga negosyante ang anumang panganib sa kaligtasan o kapakanan ng kanilang mga anak?</p> <p>Tinatasa ba nila ang panganib sa kanilang sarili o sa ibang mga empleyado?</p> <p>Halimbawa, kung nagtatrabaho ang isang buntis na babae sa isang sakahan, paano niya masusuri ang mga panganib ng mga pestisidyo at kung paano ito makakasama sa kanya at sa kanyang hindi pa isinisilang na anak?</p>	
<p>l. Mayroon bang mga mapagkukunang available na magagamit ng mga kababaihan upang matulungan silang masuri ang mga kondisyon sa pagtatrabaho sa kanilang negosyo?</p>	

Aktibidad 3: Stand-up Sit Down na Aktibidad upang Maunawaan ang Mga Kondisyon sa Paggawa

Hangarin

Sa pagtatapos ng aktibidad na ito, ang mga kalahok ay magkakaroon ng:

- Nagpakita ng kanilang karanasan sa mga kondisyon ng paggawa at sakripisyo
- Tinalakay ang kanilang pananaw tungkol sa mga sumusunod na bukas na tanong

Oras: 60 minuto

Hakbang 1: Pag-unawa sa karanasan ng mga kondisyon sa pagtatrabaho ng grupo – 10 minuto

Hilingin ang mga kalahok na maupo.

Sabihin:

Pag-uusapan natin ang tungkol sa iyong mga karanasan sa pagsisimula at pagpapalago ng isang negosyo at ang mga sakripisyong maaaring kailanganin mong gawin upang magawa ito.

Habang binabasa mo ang mga tanong sa ibaba, hilingin sa mga kalahok na tumayo kung naranasan na nila ang mga sumusunod na punto sa kanilang negosyo. Bilangin at isulat ang bilang ng mga kalahok na tumaas sa bawat tanong.

Sa aktibidad na ito, babasahin ko nang malakas ang isang listahan ng mga pahayag. Para sa bawat pahayag, kung mayroon kang personal na karanasan dito, hihilingin kong tumayo ka (*kung hindi makatayo ang isang miyembro, sa halip ay itaas nila ang kamay nila*). Kapag nabilang ko na ang mga tumayo, hihilingin ko kayo na maupo hanggang sa susunod na pahayag.

Mga Kundisyon sa Paggawa, Pagprotekta sa mga kabataan at Mga Sakripisyo	Bilang ng mga Kalahok
A. Humingi ng tulong o umaasa sa tulong ng mga miyembro ng pamilya upang maipagpatuloy ang negosyo	
B. Bawasan ang paggasta sa bahay upang isulong ang negosyo	
C. Nagtrabaho ng higit sa 8 oras sa isang araw	
D. Nagsakripisyo upang mabayaran ang kanilang utang sa tamang oras	
E. Inalis ang isa o higit pang mga kabataan sa paaralan	
F. Hindi nagpahinga sa katapusan ng linggo o sa gabi upang magtrabaho at/o mag-asikaso sa negosyo	
G. Ipinadala ang mga kabataan upang magtrabaho sa labas ng tahanan	
H. Nabawasan ang paggastos sa pag-aaral ng iyong mga anak, halimbawa, hindi pagbili ng mga suplay, hindi pagbabayad sa oras	
I. Ikaw o ang iyong mga anak ay nagtrabaho sa mga produktong kemikal, apoy, at makinarya nang walang proteksyon.	
J. Naglakbay sa mga mapanganib na lugar upang bumili ng mga suplay o ibenta ang iyong mga produkto	

K. Hiniling sa mga nasa hustong gulangng anak na alagaan ang mga nakabakabataang anak habang nag-aasikaso sa negosyo	
L. Sinuportahan ng mga anak mo ang negosyo sa pamamagitan ng pagbebenta ng mga produkto sa kalye	
M. Nabawasan ang pagkonsumo ng pagkain o kalidad ng pagkain	
N. Hindi sapat ang kinikita sa negosyo upang matugunan ang mga pangunahing pangangailangan ng pamilya	
O. Iba pa (Ayon sa Pamantayan ng Facilitator)	

Hakbang 2: Mga Bukas na Tanong - 25 minuto

Turuan ang mga kalahok na maupo at itanong sa grupo ang mga sumusunod na bukas na tanong, sabihin:

Salamat sa iyong pagsusumikap! Magpahinga tayo ngayon at maupo habang tinatapos natin ang ating panghuling aktibidad. Itatanong ko na sa iyo ang lahat ng bukas na tanong upang mas maunawaan ka at ang iyong negosyo na pag-uusapan ng grupo. Pag-uusapan natin ang tungkol sa mga pagkabigla at panganib na maaaring naharap mo.

Basahin ang mga tanong sa ibaba at anyayahan ang lahat ng kalahok na talakayin ang bawat tanong. Maaaring gamitin ng tagakuha ng tala ang sumusunod na form upang kumuha ng mga tala tungkol sa pag-uusap.

Mga Tanong sa Grupo	Mga Tala
a. Ano ang naramdaman mo noong ginawa mo ang mga sakripisyong ito?	
b. Mayroon ba sa mga ito na hindi ka komportableng gawin? Naging masama ba ang loob mo sa paggawa ng mga ito?	
c. Hanggang saan ka makakapagplano sa paglago ng iyong negosyo at anong mga mapagkukunan at impormasyon ang kailangan mo? Gaano ka pormal ang iyong plano sa paglago?	
d. Hanggang saan maaaring magplano ang mga negosyante sa mga krisis sa kita sa negosyo, maging ito man ay pagnanakaw, natural na kalamidad, pagkawala ng kita, o iba pang personal na banta?	
e. Ano ang pinakamalaking panganib na kinakaharap ng mga negosyante sa lugar na ito (na lumilikha ng personal na panganib pati na rin ang panganib sa negosyo)?	
f. Naniniwala ka ba na ang mga negosyanteng lalaki at babae ay nahaharap sa magkatulad o magkaibang banta sa kanilang mga negosyo?	
g. Paano ka tumugon sa isang krisis sa negosyo mo o sa iyong buhay? Anong suporta ang nakuha mo? Paano mo nagawang mauna?	
h. Paano mo pinaplano, o anong mga mapagkukunan ang mayroon ka upang pamahalaan, ang mga panganib? (Halimbawa, anumang paggamit ng ipon o insurance o iba pang serbisyo sa	

komunidad, suporta ng grupo, atbp.)	
<p>i. Sa iyong opinyon, kung magdidisenyo kami ng isang tool (o mga tool), o iba't ibang mga produkto/serbisyo ano ang makakatulong sa mga babaeng may-ari ng negosyo na isaalang-alang ang mga pagkakataon sa paglago? Ano ang makakatulong sa iyo at sa iyong negosyo?</p> <p>Ano ang mga panganib na maaaring harapin ng mga kumpanya (tulad ng pagnanakaw, kalamidad, personal na krisis)?</p>	
Iba pang tala:	

Hakbang 3: Mga Bukas na Tanong - 25 minuto

Turuan ang mga kalahok na maupo at itanong sa grupo ang mga sumusunod na bukas na tanong, sabihin:

Salamat sa iyong pagsusumikap! Magpahinga tayo ngayon at maupo habang tinatapos natin ang ating panghuling aktibidad. Itatanong ko na sa inyo ang lahat ng mga bukas na tanong na tatalakayin ng grupo.

Makakatulong ang iyong mga sagot sa amin na ipaalam sa aming pananaliksik ang mga hamon na kinakaharap ng mga babaeng negosyante sa pagsisimula at pamamahala ng kanilang negosyo. Magtatanong ako sa iyo tungkol sa iyong negosyo at mga anak upang maunawaan kung paano mo pinamamahalaan at ang mga tungkuling ginagampanan ng mga tao.

Basahin ang mga tanong sa ibaba at anyayahan ang lahat ng kalahok na talakayin ang bawat tanong. Maaaring gamitin ng tagakuha ng tala ang sumusunod na form upang kumuha ng mga tala tungkol sa kamalayan ng mapaminsalang trabaho ng kabataan at mga katanggap-tanggap na kondisyon sa pagtatrabaho.

Mga Tanong sa Grupo	Mga Tala
a. Ano ang mga katanggap-tanggap na sitwasyon upang magtrabaho ang mga kabataan?	
b. Ano ang HINDI katanggap-tanggap na mga sitwasyon upang magtrabaho ang mga kabataan?	
c. Ano ang magiging, sa iyong opinyon, ang kahulugan ng mapaminsalang trabaho ng kabataan?	
d. Anong mga kabataans ang alam mo na may kaugnayan sa mapaminsalang trabaho para sa mga kabataan at nakakapinsalang kondisyon sa pagtatrabaho?	
e. Sa opinyon mo, paano karaniwang tinitingnan ng mga magulang o tagapag-alaga ang "on-the-job training" sa kanilang mga anak kumpara sa mapaminsalang trabaho ng kabataan? (<i>Ipaliwanag ang mga termino kung kinakailangan</i>).	
f. Paano matutulungan ng isang bangko o microfinance na organisasyon ang isang pamilya na maiwasan ang paggamit ng mapaminsalang trabaho ng kabataan?	
g. Sa palagay mo, ano ang dapat na tungkulin ng mga grupo ng komunidad o ng gobyerno upang tulungan ang mga pamilya na matiyak ang ligtas na kondisyon sa pagtatrabaho sa loob ng iyong negosyo?	
h. Anong mga tool, pagsasanay, aktibidad, o produktong pinansyal ang makakatulong sa mga pamilya na mapabuti ang kanilang mga kondisyon sa pagtatrabaho sa loob ng kanilang mga negosyo at/o makakatulong sa mga pamilya na maiwasan ang	

Gabay sa Pananaliksik sa Market

mapaminsalang trabaho ng kabataan? Ano ang makakatulong sa iyo?	
---	--

Salamat sa iyong pakikilahok ngayon!

Tool 4: FGD Guide sa Kawani na nasa Antas ng Frontline at Pangangasiwa

Paglalarawan ng Proseso: Dinisenyo Ang tool na ito upang tulungan ang kawani na nasa antas ng frontline at pangangasiwa na direktang nakikipagtulungan sa mga babaeng negosyante sa pagsusuri ng mga kondisyon sa pagtatrabaho, kabilang ang pagtatasa ng mga hamon, hadlang, o puwang na maaaring harapin ng kanilang mga kalahok sa pamamagitan ng mga focus group discussion.

Nahahati ang tool na ito sa 3 aktibidad. Depende sa kung paano mo gustong isagawa ang pananaliksik na ito, maaaring hatiin ang mga aktibidad na ito sa iba't ibang focus group upang ang isang grupo ay hindi kinakailangang lumahok sa lahat ng mga aktibidad dahil tinatantya sa 2 oras ang oras upang makumpleto ang lahat ng 3.

- **Ang Aktibidad 1** ay isinasali ang mga staff sa isang aktibidad kung saan bumoto sila sa kung gaano kadalas sila nakakita ng iba't ibang mapaminsalang kondisyon sa pagtatrabaho sa mga kalahok ng programa.
- **Ang Aktibidad 2** ay hinihikayat ang mga staff sa isang talakayan tungkol sa mga tungkulin ng kasarian na ginagampanan ng mga lalaki at babae sa loob ng mga negosyo ng kababaihan o sa tahanan.
- **Ang Aktibidad 3** ay hinihikayat ang mga kawani sa talakayan tungkol sa mga hadlang na kinakaharap ng kababaihan sa pagpapatakbo ng kanilang mga negosyo.

Teknik: Ang tool na ito ay gumagamit ng paraan ng focus group discussions (FGD) at may kasamang aktibidad sa pagboto upang masuri ang antas ng karanasan at pagkakalantad na maiuugnay ng mga WEE Actor sa 'Serye ng mga Sitwasyon.' Sa madaling salita, magpapakita ka ng mga sitwasyong maaaring kaharapin ng mga babaeng negosyante, at ipapahiwatig ng mga kalahok kung gaano mo kadalas nakita ang mga sitwasyong ito sa iyong pang-araw-araw na trabaho. Pagkatapos ng bawat talakayan, magpapakita ang facilitator ng mga bukas na tanong sa grupo, kung saan maaari silang mag-brainstorm ng mga ideya at magbahagi ng mga karanasan.

Sample ng Pagpili: Pinakamainam na gawin ang mga FGD sa isang sarado o pribadong lugar upang matiyak na ang isang ligtas na espasyo ay nilikha. Mag-imbita ng 8 hanggang 15 na frontline-level na staff na pamilyar sa komunidad at sa iyong organisasyon. Kakailanganin ng facilitator na ulitin ang tool na ito sa kabuuan ng 3 beses upang maihambing ang mga tugon mula sa mga katulad na grupo.

Mga Facilitator Dapat pangasiwaan Ang mga FGD ng dalawang tao, ang isa na nangangasiwa sa mga aktibidad at ang isa na nagtatala ng panayam at/o nagsusulat ng mga tala sa panahon ng panayam.

Mga Materyales

- 1 Malaking piraso ng flip chart na papel, isulat muna ang 9 na serye ng mga sitwasyon sa marker
- 1 Malaking piraso ng flip chart na papel, isulat muna ang 5 opsyon sa kard
- 1 Flip chart stand
- 1 Tape
- 9 Notekard kada tao
- 9 na sobre, may label sa bawat isa sa 'serye ng sitwasyon'
- 1 Marker kada tao

Gabay sa Pananaliksik sa Market

- Ayusin ang mga upuan ng meeting room sa hugis ng isang U
- Form ng Pahintulot at Pagpapalabas (1 per person).

Kailangang oras: 2 oras

Paghahanda sa Mga Panggrupong Pagpupulong: Dapat kumpletuhin ang template ng Impormasyon ng Grupo bago isagawa ang bawat isa sa 3 aktibidad at bago ang bawat FGD.

IMPORMASYON NG GRUPO

FACILITATOR

Petsa ng Focus Group Discussion:

Pangalan ng Nangungunang Facilitator:

Pangalan ng Tagakuha ng tala / Tagamasid:

GRUPO NG DEMOGRAPIKO

Kabuuang bilang ng mga kalahok sa FGD _____

Lokasyon ng Komunidad (Bayan/Bansa/Rehiyon): _____

Pangalan ng Tanggapan/Sangay: _____

Bilang ng Kababaihan: _____ Katamtamang Edad (Tinanya): _____

Bilang ng Kalalakihan: _____ Katamtamang Edad (Tinanya): _____

Mga posisyon ng mga kalahok:

Aktibidad 1: Laro sa Pagboto

Hangarin

Sa pagtatapos ng aktibidad na ito, ang mga kalahok ay magkakaroon ng:

- Nirepasong mga serye ng mga sitwasyon at naisip ang kanilang karanasan sa kanilang mga kliyente at komunidad.
- Tinalakay ang dinamiko ng kasarian sa isang negosyo.
- Tinalakay ang mga hadlang at hamon na kinakaharap ng kababaihan sa pagsisimula at pagpapalago ng negosyo.

Mga Materyales

- 1 malaking piraso ng flip chart na papel, *isulat muna ang 9 na serye ng mga sitwasyon sa marker*
- 1 malaking piraso ng flip chart na papel, *paunang isulat ang 5 opsyon sa kard*
- 1 Flip chart stand
- 9 Notekard kada tao
- 9 na sobre, may label sa bawat isa sa 'serye ng sitwasyon'
- 1 marker kada tao
- Tape
- Ayusin ang mga upuan ng meeting room sa hugis ng isang U
- 1 Form ng Pahintulot at Pagpapalabas (Tingnan ang Tool 1)

Oras: 60 minuto

Hakbang 1: Pagsusuri sa serye ng mga sitwasyon sa isang WEE Actor/Your Organization – 5 minuto

Bago simulan ang Aktibidad 1, ipapakilala ng bawat kalahok ang kanilang sarili at ibahagi ang tungkol sa tungkuling ginagampanan nila, kung hindi pa alam ang mga detalyeng ito.

Tiyaking nakaayos ang lahat ng upuan sa hugis U at nakaharap sa harap ng silid kung saan matatagpuan ang papel na flip chart.

Sabihin:

Sa aktibidad na ito, ilalarawan natin ang isang serye ng mga sitwasyon kung saan ang bawat isa sa inyo ay magkakaroon ng pagkakataong magdeposito ng kard sa isang sobre. Pakideposito ang kard na pinakamahusay na naglalarawan sa iyong portfolio, ang mga kliyenteng kasama mo sa trabaho at kung gaano kadalas ka nakakita ng iba't ibang sitwasyon sa iyong trabaho. Magsimula tayo sa pagrepaso sa mga sumusunod na sitwasyon sa pagtatrabaho.

Hayaang magsalitan ang bawat kalahok sa pagbabasa ng isang senaryo mula sa inihandang papel na flip chart na 'Mga Sitwasyon sa Pagtatrabaho' na matatagpuan sa stand o dingding sa harap ng silid.

Kondisyon sa Pagtatrabaho?

1. Mga kabataang tumutulong sa pagbebenta ng mga bagay mula sa negosyo
2. Mga babaeng nagtatrabaho ng mahabang oras; mahigit 8 oras sa isang araw
3. Mga kabataang tumutulong sa paggawa ng mga bagay sa negosyo

4. Mga kliyenteng nagtatrabaho sa mga kemikal na walang proteksyon
5. Mga kabataang hindi pumasok dahil tumutulong sila sa negosyo
6. Mga kliyenteng nagtatrabaho sa makinarya nang walang proteksyon
7. Ang mga matatandang kabataan ay nag-aalaga sa kanilang mga nakabakabataang kapatid upang makapagtrabaho ang kanilang mga magulang
8. Mga kliyenteng may mga sakahan o nagtatrabaho sa agrikultura depende sa kanilang mga anak sa panahon ng pagtanim at pag-aani
9. Mga kabataang magulang at kailangang magtrabaho upang suportahan ang kanilang anak

Hakbang 2: Mga pagpipilian sa pagsulat ng kard bilang tugon sa serye ng mga sitwasyon – 10 minuto

Ipakita ang flip chart ng 'Mga Pagpipilian sa Kard.' Kokolektahin mo ang bawat notekard at ilalagay ang mga ito sa isang sobre na may label ng scenario. Ulitin sa susunod na 8 tanong.

Kabataany sa iyong karanasan sa trabaho, pipili ka ng isa sa limang opsyon sa kard na pinakaangkop sa sitwasyon. Babasahin ko ang bawat sitwasyon sa pagtatrabaho, isa-isa. Sa bawat tanong na nabasa ko, isusulat mo ang isa sa limang opsyon sa kard sa isang bagong notekard. Kapag naisulat mo na ang iyong sagot, lalapit ang aking co-facilitator sa kinauupuan mo, at ilalagay mo ang iyong sagot sa kanilang sobre.

Mga Opsyon sa Kard

1. Ito ay **hindi** nangyayari.
2. Ito ay **hindi masyadong** karaniwan.
3. Nakita ko na ito **minsan**.
4. Ito ay karaniwan.
5. Ito ay **napaka** karaniwan.

Hakbang 3: Hatiin ang mga Kalahok sa Mga Grupo - 20 minuto

Sabihin:

Ngayon, hahatiin ko kayo sa 3 grupo. Bawat pangkat ay kukuha ng tatlong sobre. Sa bawat sobre, bilangan ang dalas ng mga sagot sa sitwasyong nagtatrabaho na nakasulat sa sobre at isulat ang mga nasa labas ng sobre upang mapanatili natin ang bilang ng mga sagot. Ilipat ang mga sagot na ito sa flip chart upang makita ng buong grupo kung ilang tao ang sumagot sa bawat tugon. Pakitago ang mga slip sa bawat sobre kapag tapos ka na, dahil kukunin namin ito pagkatapos ng talakayan.

Sa loob ng iyong grupo, sa 3 sitwasyon sa trabaho na mayroon ka, mabilis na talakayin kung ano ang nakakagulat sa iyo at kung ano ang hindi nakakagulat sa iyo mula sa mga sagot ng iyong mga kasama. Maging handa na ibahagi ang mga sagot sa buong grupo kapag bumalik na tayo.

Tiyaking bago lumipat sa hakbang 4, naidokumento ng bawat pangkat ang mga sagot sa mga kaugnay na flip chart.

Hakbang 4: Mga Bukas na Tanong at Talakayan sa Plenaryo – 30 minuto

Hayaan ang bawat pangkat na ibahagi ang kanilang maikling pag-uusap sa bawat Sitwasyon sa Trabaho. Sa mga flip chart, idokumento kung ano ang nakakagulat at hindi nakakagulat at hilingin sa isang notetaker na kopyahin ang mga talang ito sa Data Sheet na makikita sa dulo ng session na ito.

Sabihin:

Tatanungin kita ngayon ng ilang bukas na tanong na may kaugnayan sa iyong mga sagot sa bawat isa sa mga sobre.

Sa mga sumusunod na tanong, ipagamit sa isang tagakuha ng tala ang data sheet upang makuha ang mga sagot.

Itanong:

Mga Tanong:

1. Anong mga dinamiko ng kasarian ang naobserbahan mo sa mga sambahayan na iyong pinagtatrabahuhan?
2. Sino ang kumokontrol sa pananalapi sa pangkalahatan?
3. Sino ang kumokontrol sa mga kita mula sa mga negosyo ng kababaihan?
4. Ang mga adulto ba sa loob ng isang sambahayan ay madalas na umaasa sa mas matatandang mga anak upang alagaan ang mga mas kabataan upang sila ay makapagtrabaho o mag-asikaso sa kanilang negosyo? Gaano kadalas?
5. Sabihin sa akin ang tungkol sa mga kliyente na ang mga anak ay tumutulong sa negosyo.
 - Anong mga gawain ang iyong naobserbahan?
 - Anong mga tungkulin ang ginagampanan ng mga kabataan sa pamilya?
 - Mayroon bang ibang mga empleyado sa negosyo?
 - Mayroon bang ibang negosyo sa pamilya (hal., pinapatakbo ng ama)?
6. Nasaksihan mo ba ang mapanganib o mapaminsalang mga kondisyon sa mga negosyong pinapatakbo o pinagtatrabahuhan ng mga kababaihan? Maaari mo bang ilarawan ang ilan sa mga ito?
7. Anong edad ang karaniwang nagsisimulang magtrabaho ang mga kabataan sa mga negosyo ng kanilang ina? Nakakaapekto ba ito sa kanilang pag-aaral? Kung oo, paano?
8. Anumang iba pang mga obserbasyon na gusto mong ibahagi?

Sabihin: Salamat sa mga kontribusyong ito. Lumipat tayo sa Aktibidad 2 (kung naaangkop).

FGD Data Sheet para sa Mga Tala

(Answer sheet sa tagakuha ng tala)

<p>1. Mga kabataang tumutulong sa pagbebenta ng mga bagay mula sa negosyo</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>	<p>2. Mga babaeng nagtatrabaho ng mahabang oras; mahigit 8 oras sa isang araw</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>	<p>3. Mga kabataang tumutulong sa paggawa ng mga bagay sa negosyo</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>
<p>4. Mga kliyenteng nagtatrabaho sa mga kemikal na walang proteksyon</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>	<p>5. Mga kabataang walang pasok dahil tumutulong sila sa negosyo</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>	<p>6. Mga kliyenteng nagtatrabaho sa makinarya nang walang proteksyon</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>
<p>7. Ang mga matatandang kabataan ay nag-aalaga sa kanilang mga nakabakabataang kapatid upang makapagtrabaho ang kanilang mga magulang</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>	<p>8. Ang mga kliyenteng may mga sakahan o nagtatrabaho sa agrikultura ay umaasa sa kanilang mga anak sa panahon ng pagtanim at pag-aani.</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>	<p>9. Mga kabataang magulang at kailangang magtrabaho upang suportahan ang kanilang anak</p> <p>Mga sorpresa</p> <p>Walang sorpresa</p>

Mga Tanong	Mga Tala
<p>1. Ano ang mga tungkulin at responsibilidad ng kasarian na nakita mo sa mga pamilya?</p> <p>2. Sino ang kumokontrol sa pananalapi sa pangalahatan?</p>	

<p>3. Sino ang kumokontrol sa mga kita mula sa mga negosyo ng kababaihan?</p>	
<p>4. Ang mga adulto ba sa loob ng isang sambahayan ay madalas na umaasa sa mas matatandang mga anak upang alagaan ang mga mas kabataan upang sila ay makapagtrabaho o mag-asikaso sa kanilang negosyo? Gaano kadalas?</p>	
<p>5. Sabihin sa akin ang tungkol sa mga kliyente na ang mga anak ay tumutulong sa negosyo.</p> <p>5.1 Anong mga gawain ang iyong naobserbahan?</p>	
<p>5.2 Anong mga tungkulin ang ginagampanan ng mga kabataan sa pamilya?</p>	
<p>5.3 Mayroon bang ibang mga empleyado sa negosyo?</p>	
<p>5.4 Mayroon bang ibang negosyo sa pamilya (hal., pinapatakbo ng ama)?</p>	
<p>6. Nasaksihan mo ba ang mapanganib o mapaminsalang mga kondisyon sa mga negosyong pinapatakbo o pinagtatrabahuhan ng mga kababaihan? Maaari mo bang ilarawan ang ilan sa mga ito?</p>	
<p>7. Anong edad ang karaniwang nagsisimulang magtrabaho ang mga kabataan sa mga negosyo ng kanilang ina? Nakakaapekto ba ito sa kanilang pag-aaral? Kung oo, paano?</p>	
<p>8. Anumang iba pang mga obserbasyon na gusto mong ibahagi?</p>	

Aktibidad 2: Mga hadlang sa pagiging Babaeng May-ari ng Negosyo

Hangarin

Sa pagtatapos ng aktibidad na ito, ang mga kalahok ay magkakaroon ng:

- Tinalakay ang mga pangunahing hadlang na mayroon ang kababaihan habang nagtatatag at nagpapalago ng kanilang negosyo.
- Tinalakay kung paano magplano ang mga babaeng negosyante sa mga pagkabigla sa loob ng kanilang negosyo.
- Mga uri ng produkto/serbisyo na pinag-isipan upang matulungan ang mga babaeng may-ari ng negosyo na isaalang-alang ang mga pagkakataon sa paglago at makatulong na maibsan ang mga panganib na maaaring harapin ng mga may-ari ng negosyo.

Oras: 30 minuto

Hakbang 1: Basahin nang malakas ang mga bukas na tanong at hayaan ang mga kalahok na magbahagi ng kanilang karanasan at mag-brainstorm ng mga ideya (10 minuto).

Mga Tanong	Mga Tala
<p>1. Ano ang mga pangunahing hadlang na kinakaharap ng kababaihan kapag itinatag ang kanilang negosyo? (Magsiyasat sa mga hadlang sa pananalapi, mga hadlang sa personal at pamilya, mga pangangailangan sa pagsasanay, background sa edukasyon, pananaw at kumpiyansa, atbp.)</p> <p>2. Bakit mahalaga ang mga hadlang na ito sa ilang kababaihan at hindi sa iba?</p>	
<p>3. Ano ang mga pangunahing hadlang na kinakaharap ng kababaihan kapag palago ang kanilang negosyo? (Magsiyasat sa mga hadlang sa pananalapi, mga hadlang sa personal at pamilya, mga pangangailangan sa pagsasanay, background sa edukasyon, pananaw at kumpiyansa, atbp.)</p> <p>Paano naiiba ang mga ito, kung mayroon man, sa pagsisimula ng isang negosyo?</p> <p>4. Bakit mahalaga ang mga hadlang na ito sa ilang kababaihan at hindi sa iba?</p>	

Hakbang 2: MGA TANONG SA FGD #2 (5 minuto)

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Sabihin: Sa buong mundo, mas marami ang mga babae kaysa sa mga lalaki na nahaharap sa kahirapan sa paggawa. Ang mga negosyong pinamamahalaan ng kababaihan ay malamang na magkaroon ng mas mahirap na oras sa pagsisimula o paglago dahil sa gastos sa pagkuha at pagsuporta sa paggawa. Ang mga kababaihan ay nahaharap sa mga karagdagang hadlang tulad ng mga legal na hadlang, mga tungkulin sa kasarian, at kawalan ng kakayahang ma-access ang mga market kumpara sa mga katapat na lalaki. (5 minuto)

Mga Tanong	Mga Tala
5. Masasabi mo bang ang mga kababaihan sa iyong komunidad ay nahaharap sa hamon na ito kapag nagsisimula o nagpapatakbo ng isang negosyo? Bakit o bakit hindi?	
6. Sa palagay mo, nakakaranas ba ang iyong mga babaeng kalahok ng iba't ibang hamon depende sa uri ng negosyo na kanilang pinapatakbo/pagmamay-ari?	
7. Paano maaaring umasa ang mga kababaihan sa mga miyembro ng pamilya at/o kanilang sariling mga anak (o mga anak ng iba) upang tulungan silang matugunan ang mga pangangailangan sa paggawa? Sa anong punto ang mga kababaihan ay maaaring kumuha ng mga aktwal na empleyado?	

Hakbang 3: MGA TANONG #3 (10 minuto)

Sabihin: Sa seksyong ito ng mga tanong, gusto naming maunawaan kung hanggang saan ang antas ng kakayahan ng mga kababaihan, bilang mga may-ari ng negosyo, na magplano sa mga pagkabigla sa kita mula man sa pagnanakaw, natural na kalamidad, pagkawala ng kita o iba pang personal na banta. Tutulungan mo kaming maunawaan ang pinakamalaking panganib na kinakaharap ng mga babaeng negosyante sa lugar na ito (na lumilikha ng personal na panganib pati na rin ang panganib sa negosyo). (10 minuto)

Mga Tanong	Mga Tala
8. Paano tumutugon ang mga babaeng negosyante sa iba't ibang lugar o mula sa iba't ibang background sa krisis?	

<p>9. Anong mga mekanismo ng pagharap ang maaari nilang gamitin? Halimbawa, ang pag-alis sa mga kabataan sa paaralan, pagbabawas ng mga gastos, pag-asa sa mga miyembro ng pamilya sa tulong, pagbabawas ng pagkonsumo ng pagkain, atbp.</p>	
<p>10. Ano ang karaniwang pakiramdam ng mga babaeng negosyante tungkol sa paggawa ng mga sakripisyong ito?</p>	
<p>11. Aling mga mekanismo/sakripisyo sa pagharap ang itinuturing na hindi katanggap-tanggap (ibig sabihin, sinusubukan mong iwasan ito sa lahat ng paraan)?</p>	
<p>12. Sa palagay mo, nahaharap ba ang mga lalaki at babae sa magkatulad/magkaibang banta sa kanilang negosyo?</p>	
<p>13. Alam mo ba ang mga istrategiya sa pagpapagaan (ibig sabihin, mga plano o mapagkukunan na nakalagay upang tumugon sa mga pagbabanta) na maaaring mayroon ang kababaihan tulad ng paggamit ng mga ipon o insurance o iba pang serbisyo sa komunidad, suporta ng grupo, atbp.?</p>	

Hakbang 4. Sa iyong opinyon, kung magdidisenyo kami ng isang tool, produkto, o serbisyo upang matulungan ang mga babaeng may-ari ng negosyo na isaalang-alang ang mga pagkakataon sa paglago pati na rin ang panganib na maaaring harapin ng mga may-ari ng negosyo (tulad ng pagnanakaw, kalamidad, personal na krisis), ano sa tingin mo ang kakailanganin (at paano ito maaaring mag-iba sa bawat pangkat na inilarawan mo sa itaas)? – 5 minutes

[Empty box for notes or responses]

Dito nagtatapos ang Kawani na nasa antas ng Frontline, Supervisors at Branch Managers Focus Group Tool.

Salamat sa iyong pakikilahok ngayon! Makakatulong ang iyong mga sagot sa amin na ipaalam sa aming pananaliksik ang mga hamon na kinakaharap ng mga babaeng negosyante sa pagsisimula at pamamahala ng kanilang negosyo.

Tool 5: Gabay sa Panayam sa Mga Provider ng Serbisyo sa Pagprotekta sa mga kabataan

Paglalarawan: Dinisenyo Ang tool na ito upang mapadali ang mga panayam sa mga tagapagbigay ng serbisyo sa pagprotekta sa mga kabataan upang masuri ang mga puwang sa mga serbisyong nauugnay sa mga kondisyon sa pagtatrabaho at nakakapinsalang gawain ng kabataan at upang ipaalam ang disenyo ng produkto. Maaari ding gamitin ang tool na ito upang makakuha ng karagdagang pananaw sa kalikasan o pagkalat ng nakakapinsalang gawain ng kabataan.

Mga Facilitator Dapat pangasiwaan Ang pakikipanayam na ito ng dalawang tao, ang isa na nangangasiwa sa mga aktibidad at isa na nagre-record ng panayam at/o gumagawa ng mga tala sa panahon ng panayam.

Mga Kailangang Materyales: Hindi bababa sa 1 kopya ng gabay sa pakikipanayam na naka-print bawat panayam.

Kailangang Oras: Ang panayam na ito ay tinatayang aabot ng hindi bababa sa 1 oras.

Facilitator: Basahin nang malakas ang mga sumusunod na tanong sa kalahok. Kung maaari, magtanong ng mga follow up na tanong at/o hilingin na palawakin ang mga sagot kung ang mga tugon ay maaaring ma-explore pa.

Tagakuha ng tala: Gamitin ang sumusunod na form upang kumuha ng mga tala sa buong pag-uusap. Kung ang isang sagot ay hindi malinaw, tanungin ang kalahok para sa paglilinaw sa kanilang sagot.

Gabay sa Panayam

FACILITATOR

Petsa ng Panayam: _____

Lokasyon ng Panayam: _____

Pangalan ng nangungunang Facilitator: _____

Pangalan ng tagakuha ng tala at tagamasid: _____

KALAHOK

Pangalan ng Organisasyon: _____

Ahensya: _____

Lokasyon (Bayan/Probinsya/Bansa): _____

Pangalan: _____

Titulo ng Trabaho: _____

1. Nagbibigay ba ang iyong organisasyon ng mga ugnayan o proteksyon mula sa mga paglabag sa mga karapatan sa paggawa, mapaminsalang trabaho ng kabataan (child labor) o nakakapinsalang kondisyon sa pagtatrabaho? *Anong mga serbisyo ang ibinibigay mo? Anong lugar at populasyon*

ang iyong pinaglilingkuran o pinagtatrabahoan (heograpikong lugar, sektor ng industriya, demograpiko, kasarian)?

2. Ano ang papel na ginagampanan mo sa pagprotekta sa mga kabataan mula sa mapaminsalang trabaho? Ano ang insidente at katangian ng mapaminsalang trabaho ng kabataan sa populasyon kung saan ka nagtatrabaho? Alam mo ba ang mga mapaminsalang kondisyon sa trabaho sa mga kabataan sa iyong lugar ng serbisyo?

3. Ano ang katangian ng mga negosyo ng kababaihan sa populasyon kung saan ka nagtatrabaho? Gaano kalaki o binuo ang kanilang mga negosyo (obligado, may nakapirming lokasyon, may mga empleyado)? Ano ang mga pangunahing sektor na mayroon sila sa kanilang mga negosyo?

4. Napansin mo ba ang isang ugnayan sa mga kabataan na nagtatrabaho at mga pagkaantala sa pagpasok sa paaralan? Ano ang kaugnayan sa pagitan ng mapaminsalang trabaho ng kabataan at pag-aaral sa populasyon kung saan ka nagtatrabaho?

5. Pakilarawan ang mga kondisyon sa pagtatrabaho (partikular, mga araw/oras ng trabaho, sahod, at kaligtasan at kalusugan sa trabaho) sa mga negosyo ng kababaihan kung saan ka nagtatrabaho?

6. Mayroon ka bang quantitative o qualitative na data tungkol sa insidente ng mapaminsalang trabaho ng kabataan sa iyong lugar ng serbisyo? Maaari ka bang magbahagi ng anumang ebidensya, ulat, o impormasyon sa amin?

7. Mayroon ka bang anumang quantitative o qualitative data sa mga insidente ng mapaminsalang trabaho na isinasagawa ng mga kabataan na nagtatrabaho sa loob ng bahay o sa loob ng negosyo ng kababaihan?

8. Kung ang negosyo ng isang babae ay nagpapatrabaho ng mga kabataan (may bayad o hindi binabayaran), anong uri ng mga gawain ang ginagawa ng mga kabataan?

9. Nakakaapekto ba ito sa kanilang pag-aaral? Kung oo, paano?

10. Ang mga kabataan ba na nagtatrabaho sa mga negosyo ng kababaihan ay mga anak ng may-ari, o mula sa ibang mga sambahayan?

11. Ano ang mga hadlang sa edukasyon at mga serbisyong panlipunan (kabilang ang mga bias sa kasarian) na maaaring magresulta sa mapaminsalang trabaho ng kabataan sa populasyon na iyong pinagtatrabahuhan?

12. Sa iyong opinyon, ano ang antas ng kamalayan sa mga nakakapinsalang isyu sa trabaho ng kabataan at mga kondisyon sa pagtatrabaho sa loob ng iyong organisasyon?

13. Gaano karaming oras o mga tool, kung mayroon man, ang inilalaan sa Monitoring and Evaluation ng mga nakakapinsalang kondisyon sa pagtatrabaho para sa mga kabataan, sa populasyon na iyong pinagtatrabahuhan?

14. Gaano kalaki ang interes sa pagtugon sa mga isyung ito sa loob ng iyong organisasyon?

<p>15. Sa iyong opinyon at kabataany sa iyong karanasan, ano ang nagtutulak sa paggawa ng desisyon ng sambahayan sa mga isyu na may kinalaman sa mapaminsalang trabaho ng kabataan at mga kondisyon sa pagtatrabaho sa mga negosyo ng kababaihan?</p>
<p>16. Anong mga legal at panlipunang patakaran ang nakakaimpluwensya sa trabahong ginagawa mo at sa mga serbisyong ibinibigay mo, lalo na tungkol sa mapaminsalang trabaho ng kabataan at mga kondisyon sa pagtatrabaho?</p>
<p>17. Gumagawa ba ang iyong organisasyon ng mga hakbang o nakikipagtulungan sa iba pang mga tagapagbigay ng serbisyo sa lokal, rehiyonal, o pambansang antas, upang pigilan o alisin ang nakakapinsalang gawaing pamkabataan? Paki larawan. Gaano naging kaepektibo ang mga hakbang na ito?</p>
<p>18. Anong mga salik sa tingin mo ang magiging susi sa pagbabago ng pag-uugali sa mga lugar ng mapaminsalang trabaho ng kabataan o mga kondisyon sa pagtatrabaho sa mga negosyo ng kababaihan?</p>
<p>19. Ano sa tingin mo ang papel ng timing, sa mga tuntunin ng edad ng mga kabataan, yugto sa edukasyon, timing sa school year, timing sa business cycle, atbp.?</p>
<p>20. Ano ang (o magiging) ilang mga hadlang o hamon sa pagtugon sa nakakapinsalang trabaho ng kabataan at mga kondisyon sa pagtatrabaho na kasalukuyang umiiral?</p>

21. Mayroon bang mga partikular na patakaran, programa (kabilang ang pagsasanay), o iba pang mga pananggalang na wala?

Tool 6: Diagnostic ng Panganib sa Kaligtasan at Kalusugan ng Negosyo sa Pananaliksik sa Market

Paglalarawan ng Proseso: Dinisenyo ang tool na ito upang magamit ng mga kawani na nasa antas ng frontline sa panahon ng mga pagbisita sa lugar ng negosyo ng isang kalahok upang makisali siya sa isang collaborative na talakayan upang matukoy ang mga panganib sa kaligtasan at kalusugan ng negosyo. Maaari mong gamitin ang tool na ito sa pananaliksik sa market upang mangalap ng mga panganib sa isang indibidwal na kabataanyan ng negosyo. Maaaring gamitin ang tool na ito upang mangalap ng dami ng data sa mga panganib sa negosyo at pagkakatantad na magbibigay sa iyo ng partikular na impormasyon sa iyong portfolio at mga kalahok. Maaari mong gamitin ang impormasyong ito upang bigyang-prioridad kung aling mga panganib ang pagtutuunan ng pansin o kung paano ayusin ang mga produkto at serbisyo.

Mahahalagang Konsepto na Dapat Tandaan:

Pangkalahatang Prinsipyo: Kung ang isang bagay ay mapanganib para sa isang nasa hustong gulang, mapanganib rin ito sa isang kabataan.

Ipinapalagay ng mga tool sa gabay na ito na ang anumang panganib na natukoy na nasa isang adulto ay gumagawa ng mas malaking panganib sa mga kabataan dahil sila ay:

- mayroong mas manipis na balat kaya ang mga nakakalasang sangkap ay mas madaling nasisipsip;
- humihinga ng mas mabilis at mas malalim kaya mas marami silang nalalanghap na mga pathogen at alikabok sa hangin;
- ay mas madaling ma-dehydrate dahil mayroon silang mas malaking surface area ng katawan sa bawat kilong timbang;
- mas madaling sumipsip at nagpapanatili ng mabibigat na metal (lead, mercury) sa utak na maaaring makagambala sa endocrine system—na gumaganap ng mahalagang papel sa paglaki at pag-unlad, humahadlang sa cognitive development, at nakakaapekto sa buong nervous system;
- gumamit ng mas maraming enerhiya sa paglaki kaya sila ay nasa mas mataas na panganib mula sa mga nakakain na lason;
- nangangailangan ng mas maraming tulog at pahinga sa tamang pag-unlad;
- mayroong hindi pa gaanong nabuo na mga thermoregulatory system na nagiging mas sensitibo sa init at lamig;
- madalas na hindi alam ang kanilang mga karapatan bilang manggagawa at ang kanilang mga responsibilidad sa ibang mga manggagawa;
- mas malamang na hindi gaanong matukoy ang mga kahihinatnan ng kanilang mga aksyon at masuri ang mga panganib na nauugnay sa iba't ibang mga sitwasyon;
- mas madaling maapektuhan ng panlipunang panggigipit (social pressure);
- nag-aatubiling magsalita tungkol sa mga paghihirap na kinakaharap nila sa trabaho at malamang na walang kapangyarihan sa pakikipagnegosasyon;
- mas maliit kaysa sa karaniwang laki ng manggagawa—ang mga kasangkapan at kagamitang pangkaligtasan ay karaniwang idinisenyo para sa mga taong pisikal na mas malaki at mas malakas; at
- kulang sa mga kasanayan at karanasan sa trabaho upang maunawaan ang mga panganib at peligro

sa kalusugan at kaligtasan.

Maliban kung partikular na binanggit bilang nauugnay sa mga kabataan lamang, lahat ng panganib na nakabalangkas sa gabay na ito ay gumagawa ng mga panganib sa mga adulto at kabataan.¹

Mga Kailangang Materyales: Hindi bababa sa 1 kopya sa bawat negosyong binisita ang dapat na i-print bago ang pagbisita.

Mga Hakbang:

- **Hakbang 1:** Bago ang pagbisita sa field, mag-print ng mga kopya ng tool.
- **Hakbang 2:** Mag-iskedyul ng mga pagbisita na may 5 hanggang 10 kalahok bawat araw. Depende sa mga katangian ng mga kalahok na nais mong pag-aralan sa iyong pananaliksik, inirerekumenda na piliin iyon upang ipakita ang mga katangiang. Halimbawa, kung may mga pagkakaiba sa micro at small enterprise at ilang urban at rural, o uri ng enterprise (hal. agrikultura, maliit na pangangalakal), magrekomenda ng isang pagbisita sa site na naka-set up upang matiyak na bibisita ka sa isang kalahok na kumakatawan sa bawat tao.
- **Hakbang 3:** Suriin ang negosyo gamit ang tool. **TANDAAN:** Ang pagsasagawa ng pagbisita sa site ay dapat na etikal at walang paghuhusga sa respondent. Dapat ding linawin na ang respondent ay hindi papatawan ng parusa kabataany sa kanyang mga tugon.

Mga Panganib na Isasaalang-alang: **Pag-iingat** Ang paggamit ng kagamitang ito ay hindi upang maging parusa at dapat gamitin upang mapadali ang pakikipag-usap sa kalahok para matukoy ang simple at mas kumplikadong mga pagpapabuti sa negosyo para mabawasan ang mga panganib ng pinsala sa lahat ng kasangkot (o naroroon) sa o sa negosyo. Ang paggamit ng kagamitang ito, kung hindi maayos na pinadali o pinakilala, ay maaaring maging sanhi para makaramdam ang isang kalahok ng konsiyensya tungkol sa isang sitwasyon na hindi madaling baguhin. Kung kaya, tiyaking nakumpleto ng mga frontline na staff ang pagsasanay na [Pag-unawa sa Mapaminsalang Trabaho ng RICHES](#) bago gamitin ang mga tool na ito sa mga kalahok. Kung maaari, ang karagdagang suportang pinansyal, tulad ng isang top-up na pautang o mga produkto ng pangako ng pagtitipid ay maaaring gamitin upang makatulong na pondohan ang mga natukoy na pagpapabuti sa negosyo. Kapag ginamit kasabay ng [Mapanganib na Negosyo ng RICHES: Ang kurikulum na Gawing Ligtas Ang Negosyo Para sa Lahat](#) at mga Kagamitang 2, 3, o 4 na makikita sa gabay na ito na idinisenyo para direktang gamitin ng mga kalahok, ang isang positibong pakikipagtulungan sa kalahok ay maaaring itatag at magreresulta sa pinabuting kaligtasan at kalusugan ng negosyo para sa kalahok, at higit sa lahat, ang kanyang mga anak o anak na naroroon o nagtatrabaho sa kanyang negosyo.

Kailangang Oras: Tinatayang 30 minuto hanggang 1 oras bawat negosyo, kasama ang oras ng paghahanda/paglalakbay.

Mga Kailangang Pag-aakma:

1. Ginagamit ng Business Diagnostic ang mga salitang “mga kalahok sa programa” o “mga kalahok”

¹ Mapagkukunan: [The tripartite process of determining hazardous child labour - Guide for facilitators; Safety and Health of Young Workers](#)

upang ilarawan ang mga benepisyaryo ng isang service provider o mga babaeng negosyante. Ang mga terminong ito ay maaaring palitan ng kliyente, benepisyaryo, negosyante, o iba pang makabuluhang salita bago ito punan.

2. Bago gamitin ang Dayagnostiko ng Negosyo, punan ang blangko para sa sumusunod na pahayag na makikita sa ibaba ng Dayagnostiko: *“Kung matukoy ang alinman sa mga kundisyong ito, agad na tugunan ang mga ito sa may-ari ng negosyo. Kung sa anumang oras ang isang kabataan ay nasa pisikal na panganib o nagpapakita ng mga senyales ng kawalan (hindi sapat na tulog, pagkain, pananamit), pananakot, o takot na hindi direktang matugunan sa may-ari ng negosyo, makipag-ugnayan sa: _____.”* Kung ang *Tool 1: Listahan ng Pang-emerhensiyang Ugnayan* mula sa [RICHS Linkages Guide](#) ay nakumpleto sa Unang Bahagi, ang numerong ito ay dapat magamit. Kung hindi, dapat kang magbigay ng numero ng telepono para sa isang entidad na maaaring tumulong kung ang sinumang kabataan ay matuklasang nasa agarang panganib, tulad ng pulisya o mga komite sa pagprotekta sa mga kabataan.
3. Ang Dayagnostiko ng Negosyo na ito ay idinisenyo para maging pangkalahatan, na nalalapat sa anumang uri ng negosyo. Gayunpaman, kung may mga karaniwang negosyong pagmamay-ari ng mga kalahok na sinusuportahan ng WEE Actor, maaaring magdagdag ng mga partikular na halimbawa sa Hanay B “Mga Alalahanin.” [Mga partikular na publikasyong occupational hazard](#) ay madalas i-highlight ang mga uri ng panganib sa isang manggagawa. Ang ilang mga halimbawa na maaaring naaayon sa mga negosyo ng kababaihan ay nakasaad sa ibaba:

1. Panadero	7. Mason
2. Magsasaka, Pagawaan ng gatas	8. Mekaniko, Sasakyan
3. Manggagawa sa pagsasaka, Manukan	9. Manggagawa, pananim sa bukid
4. Diver, Katutubong Mangingisda	10. Seaman/Seawoman, (Merchant marine)
5. Mga Salon ng Buhok o Kuko	11. Pananahi
6. Handler, Hayop	

Ang mga negosyo kung saan maaaring magtrabaho ang mga kabataan, na ibinigay sa [Safe Work for Youth](#) kit na binuo ng ILO, ay nakatala sa ibaba.

1. Pagkumpuni ng kotse	6. Restawran
2. Konstruksyon	7. Maliit na pabrika
3. Mga Kasuotan	8. Tindahan
4. Paglilinis ng hotel	9. Paggawa ng kahoy
5. Kasambahay	

Ang proyektong Promoting and Protecting the Interests of Children who Work (PPIC-Work) na ipinatupad sa Ehipto ay nagbigay din ng [mga panganib na partikular sa negosyo](#) sa mga sumusunod na uri ng negosyo: Maliit na Workshop, Panaderya, Karpinterya, at Restawran.

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Ang USDOL [Occupational Safety and Health Administration](#) (OSHA) ay nagbigay din ng mga pangunahing panganib para sa Mga Tindahang Retail/Groseri/Convenience Store, Serbisyo sa Pagkain/Fast Food, Pagpapanatili, Trabahong Opisina/Klerikal, Trabaho sa Labas, Konstruksyon at Agrikultura. Dahil ito ay nakabase sa US, maaaring hindi saklawin ng mga panganib ang lahat ng panganib na kinakaharap sa ibang mga konteksto.

Mga Wika at Pag-aakma: Ang tool na ito ay available sa English, Filipino, French, at Espanyol.

Tool sa Diagnostic ng Kaligtasan at Kalusugan ng Negosyo

Pangalan ng Tagasuri: _____	Petsa: _____
Pangalan ng Kalahok: _____	Uri ng Negosyong Natasa: _____
Bilang ng mga anak (18 taon pababa) sa ngayon: _____	Mga edad (tinantya) ng mga kabataan: _____

Mga Tagubilin:

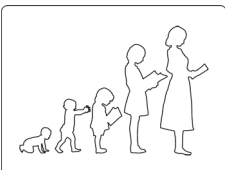
Hakbang 1: Sa lugar ng negosyo ng kalahok, talakayin at obserbahan ang bawat isa sa mga panganib sa kaligtasan na binanggit sa Hanay B, at sa Hanay C markahan ng **X** kung ang panganib ay nakita/naroroon.

Hakbang 2: Sa lahat ng mga panganib na minarkahan ng **X** sa Hanay C, itala sa Hanay D ang kaseryosohan, o **prioridad ng pagkilos**, gamit ang mga sumusunod na paglalarawan at code:

- Seryoso (S): Maaaring magdulot ng kamatayan, panandalian o permanenteng kapansanan, at/o madalas na nararanasan (araw-araw/lingguhan)
- Katamtaman (K): Maaaring magdulot ng karamdaman, madalas na pananakit, at/o nangyayari nang hindi bababa sa isang beses o dalawang beses sa isang taon
- Mababa (M): Magagamot, pansamantalang pagkabalisa, at/o madalang/bihirang mangyari

A. Uri ng Panganib	B. Mga Alalahanin	C. X kung "oo"	D. Kung oo, Prayoridad na Aksyon: Seryoso (S), Katamtaman (K), Mababa (M)
Pisikal 	Mayroon bang mga basa o hindi pantay na mga ibabaw?		
	Mayroon bang anumang sobrang init o lamig sa negosyo?		
	Mayroon bang mahinang pag-iilaw?		
	Mayroon bang anumang pagkakalantad sa mga kagat/sipa mula sa mga hayop sa bukid?		
	Mayroon bang anumang hindi ligtas na mga saksakan ng kuryente o mga wire na naroroon?		
	Mayroon bang anumang kagamitang de-kuryente o pamputol na naroroon/ginagamit sa negosyo?		
	Mayroon bang anumang pagkakalantad sa mga sasakyan o iba pang makinarya?		

A. Uri ng Panganib	B. Mga Alalahanin	C. X kung "oo"	D. Kung oo, Prayoridad na Aksyon: Seryoso (S), Katamtaman (K), Mababa (M)
	Mayroon bang anumang malakas, paulit-ulit na ingay o panginginig sa lugar ng negosyo?		
	Ang gawain ba ay nagsasangkot ng anumang paulit-ulit na mga galaw?		
	Mayroon bang pagbubuhat/pagdala ng mabibigat na kargada?		
	Mayroon bang anumang paggamit ng hindi natural na postura?		
Kemikal 	Mayroon bang anumang potensyal na kontak sa biyolohikal na basura/mikrobyo at mga virus (hayop o halaman)?		
	Mayroon bang anumang potensyal na pagkakalantad sa kakulangan ng kalinisan?		
	Mayroon bang anumang potensyal na kontak sa mga nakakalasang kemikal?		
	Mayroon bang anumang potensyal na kontak sa mga solusyon sa paglilinis, tina, pestisidyo, o pataba?		
	Mayroon bang anumang potensyal na kontak sa mga alikabok ng pananim o mineral?		
	Mayroon bang anumang potensyal na kontak sa usok o pasingawan o di sapat na bentilasyon?		
Emosyonal 	Mayroon bang anumang pagkakalantad ng mga manggagawa sa pang-aabuso (sekswal, pisikal, pinansyal, at emosyonal) o kahihiyan?		
	Mayroon bang anumang pagkakalantad stress?		
Paglago at Pag-unlad 	Ang may-ari ba ng negosyo o sinuman sa kanyang mga manggagawa ay buntis?		
	Ang isang buntis ba ay nagkakaroon ng kontak sa anumang kemikal, o nalantad ba siya sa anumang pisikal na banta na maaaring maglagay sa kanya o sa kanyang hindi pa isinisilang na anak sa panganib?		
	Ang mga kabataan ba ay napapailalim sa mahahabang		

A. Uri ng Panganib	B. Mga Alalahanin	C. X kung "oo"	D. Kung oo, Prayoridad na Aksyon: Seryoso (S), Katamtaman (K), Mababa (M)
	oras ng trabaho? Mayroon bang mga kabataan na may labis na responsibilidad (ibig sabihin, pag-aalaga sa mga sanggol o maliliit na kabataan, responsable para sa pera/mga aktibidad sa negosyo, atbp.)?		
Edukasyonal 	Mayroon bang mga kabataang wala pang __ taong gulang (<i>Ipasok ang pinakamataas na hanay ng edad para sa sapilitang edukasyon, kadalasan ay edad 18</i>) na naroroon sa negosyo sa oras ng paaralan? Depende sa edad ng kabataan, nagtatrabaho ba ang kabataan nang higit sa mga legal na pinapayagang limitasyon (hal. Higit sa 4 na oras sa isang araw para sa isang kabataang wala pang 15 taong gulang o higit sa 8 oras para sa isang kabataan sa pagitan ng edad na 15-17)?		

MAHALAGA | Walang sinumang wala pang 18 taong gulang ang dapat magtrabaho sa sumusunod:

- matataas na istruktura (mga bubong, puno, dingding) o kagamitan kung saan maaari silang mahulog (hagdan, scaffolding, matarik na mga dalisdis)
- sa ilalim ng lupa (mga kuweba, lagusan, hukay) o sa ilalim ng tubig (pagsisisid, nakatayo sa tubig o sa mamasa-masang lupa nang higit sa ilang minuto)
- mga maliliit na espasyo (mga lagusan, kahon, refrigerator)
- nag-iisa at malayo sa iba, o nakahiwalay sa mga magulang, tagapag-alaga ng matanda, o mga pinagkakatiwalaang nasa hustong gulang
- pagbubuhat ng mabibigat na bagay o pagdadala ng mga kargada sa malalayong distansya
- nagpapatakbo o nagtatrabaho malapit sa mabibigat o mapanganib na makinarya, tulad ng mga kagamitang pumuputol o dumudurog, mga kagamitang de-motor o pinapagana ng isang makina, mga makina na maaaring umipit sa kamay, paa, buhok, o damit
- mahabang oras o sa gabi
- kasama ang o malapit sa mga nakalalasang kemikal
- mga lugar kung saan may panganib ng pag-atake papunta at ppauwi galing sa trabaho
- paghingi ng mabigat na pananagutan sa kaligtasan ng iba (tulad ng isang kabataang nag-aalaga ng isang sanggol) o mga kalakal (tulad ng isang kabataan na namamahala sa isang negosyo habang wala ang isang nasa hustong gulang)

Kung matukoy ang alinman sa mga kundisyong ito, agad na talakayin ang mga ito sa may-ari ng negosyo.

Gabay sa Pananaliksik sa Market

Kung sa anumang oras ang isang kabataan ay nasa pisikal na panganib o nagpapakita ng mga senyales ng kawalan (hindi sapat na tulog, pagkain at pananamit), pananakot, o takot na hindi direktang matugunan sa may-ari ng negosyo, makipag-ugnayan sa: _____.

Mga Annex

Mga acronym at Glosaryo ng Mga Termino

Acronym	Kahulugan
ABA ROLI	American Bar Association - Rule of Law Initiative (Asosasyon ng Bar ng Amerika - Inisyatiba ng Panuntunan ng Kabataans)
FGD	Focus Group Discussion
ILAB	Bureau of International Labor Affairs (Kawanihan ng Paggawa ng US)
ILO	International Labor Organization (Pandaigdigang Samahan ng Paggawa)
NGO	Non-Governmental Organization (Organisasyong Hindi Gobyerno)
OCFT	Office of Child Labor, Forced Labor, and Human Trafficking (Opisina ng PAGtatrabaho ng kabataan, Sapilitang Paggawa, at Human Trafficking)
OSHA	Occupational Safety and Health Administration (Pangangasiwa sa Kaligtasan at Kalusugan sa Trabaho)
PPIC-Work	The Promoting and Protecting Interests of Children Who Work project (Ang proyektong Pag-promote at Pagprotekta sa mga Interes ng mga Kabataang Nagtatrabaho)
RICHS	Reducing Incidence of Child Labor and Harmful Conditions of Work in Economic Strengthening Initiatives (Pagbabawas ng Insidente ng Pagtatrabaho ng Kabataan at Nakakapinsalang Mga Kondisyon ng Trabaho sa Mga Inisyatiba sa Pagpapalakas ng Ekonomiya)
USDOL	U.S. Department of Labor (Kagawaran ng Paggawa ng U.S.)
WEE	Women’s Economic Empowerment (Pagpapalakas sa Ekonomiya ng Kababaihan)

Termino	Kahulugan
Mga Kabataang Nanganganib na Masangkot sa Mapaminsalang Trabaho ng Kabataan	<p>Ang isang kabataang nasa panganib na masangkot sa mapaminsalang trabaho para sa mga kabataan ay isa na nakakatugon sa isa o higit pa sa mga sumusunod na kundisyon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Nakatira sa isang lugar kung saan laganap ang mapaminsalang trabaho ng kabataan; 2) Namumuhay sa kahirapan (tulad ng tinukoy ng pambansang pamantayan); 3) Nasa edad na nag-aaral, ngunit hindi pumapasok sa paaralan; 4) Ang pagkakaroon ng isa o higit pang mga kapatid na nakikibahagi sa mapaminsalang trabaho ng kabataan; 5) Naulila; 6) Ulo ng isang sambahayan; 7) Apektado ng isang kapansanan; 8) Nakatira sa isang lugar na may mababang enrollment sa paaralan o mataas na dropout rate
Pagtatrabaho ng mga	Mga gawaing bahay at mga anyo ng legal na trabaho, kabilang ang magaan na trabaho. Ang ganitong uri ng trabaho ay hindi nakakasagabal sa pag-aaral. Ayon sa

Kabataan	mga internasyonal na pamantayan, 14 o 15 ang minimum edad na magtrabaho, depende sa bansa, dahil may mas mababang minimum na edad na magtrabaho ang ilang umuunlad na bansa.
Mga Kawani na nasa Frontline	Tumutukoy sa mga tauhan ng WEE Actor ang mga frontline-level na staff na direktang nagtatrabaho sa mga kababaihan upang tumulong na makamit ang mga layunin ng WEE at pangunahing nakakabataany sa antas ng larangan. Ang mga frontline-level na staff ay maaaring mga tagapagsanay, ahente ng komunidad, mga opisyal ng kredito, manggagawang panlipunan, mga ahente sa pagpapalawig ng agrikultura, bukod sa iba pa.
Mapaminsalang trabaho para sa mga Kabataan (Child Labor)	Ang mapaminsalang trabaho ng mga kabataan, o child labor , ay kahit anong trabaho na humahadlang sa pag-unlad ng isang kabataan at trabaho na: a) pisikal, mental, o moral na mapanganib at nakakapinsala sa mga kabataan; at b) nakakasagabal sa pag-aaral ng kabataan. Ang terminong nakakapinsalang pagtatrabaho ng kabataan ay ginagamit din nang palitan sa nakakapinsalang pagtatrabaho para sa mga kabataan o child labor . Tinutukoy din ng Toolkit ng RICHES ang mapaminsalang trabaho ng kabataan bilang anumang trabaho na Mahirap, Mapanganib, o Marumi (kilala rin bilang 3 Ms).
Mapanganib na Trabaho sa Mga Nasa Hustong Gulang (Hindi Katanggap-tanggap na Kundisyon ng Trabaho o UACW)	Kahit anong kondisyon ng trabaho na itinuturing na nakakasama, tulad ng sahod na hindi nagbibigay ng disentang pamumuhay sa mga manggagawa at sa kanilang pamilya, mga oras ng trabaho na lumalampas sa walong oras sa isang araw/48 oras kada linggo, at pangit na mga kondisyon sa kalusugan at kaligtasan sa trabaho. Pinaka-naroroon ang mga nakakapinsalang kondisyon sa pagtatrabaho sa impormal na sektor , kung saan maraming negosyong pinapatakbo ng babae ang pinatatakbo, mahinang trabaho , gaya ng de-kontratang trabaho at trabaho sa mga kapaligiran na kulang o may limitadong legal na proteksyon, sa sapilitang paggawa , na siyang pinaka-grabeng anyo ng trabaho at partikular na karaniwan sa gawaing bahay, konstruksyon, at pagmamanupaktura, agrikultura, hortikultura, at sa industriya ng hospitalidad at seks, o walang katiyakang trabaho , na kinabibilangan ng hindi matatag na sitwasyon sa trabaho gaya ng pansamantala at/o impormal na trabaho gaya ng sektor ng gawaing pangangalaga sa tahanan, sektor ng paglilinis, trabaho sa kusina, trabaho sa pamilihan, at pagmamanupaktura.
Madaling Trabaho	Hindi nakakasama sa kalusugan, kaligtasan, o pagpasok at tagumpay ng kabataan sa paaralan ang Pagtatrabaho ng mga Kabataan na limitado sa oras. Maaaring mga gawaing bahay na angkop sa edad, tulad ng pag-aayos ng higaan, paghuhugas ng pinggan, paminsan-minsang pag-aalaga ng kabataan, atbp ang magaan na trabaho. Ayon sa mga internasyonal na pamantayan, 12 o 13 ang minimum na edad sa magaan na trabaho, depende sa bansa, dahil may mas mababang minimum na edad na magtrabaho ang ilang umuunlad na bansa.
Mga Kawani na nasa Antas ng Pangangasiwa	Tumutukoy ang mga management-level na staff sa mga kawani ng WEE Actor na pangunahing nakakabataany sa antas ng punong-tanggapan ng organisasyon at nangunguna sa diskarte at pagbuo at pangangasiwa ng programa.

<p>Mga kalahok</p>	<p>Ang Mga Kalahok ay tumutukoy sa mga kababaihan na tumatanggap ng mga serbisyong ibinigay ng mga Aktor ng WEE. Ang mga kalahok ay maaaring mga babaeng naninirahan sa papaunlad na ekonomiya na nagmamay-ari ng mga negosyo, nakikibahagi sa mga aktibidad sa kabuhayan, mga kliyente ng mga tagapagbigay ng serbisyong pinansyal, o lumahok sa mga pagsasanay para pataasin ang kanilang access sa mga pagkakataong pang-ekonomiya. Depende sa aktor ng WEE, maaari rin silang tawagin bilang mga kliyente, benepisyaryo, o miyembro.</p>
<p>RICHEs Toolkit</p>	<p>Isang koleksyon ng mga tool na naglalayong tasahin ang mga panganib ng, itaas ang kamalayan tungkol sa, at pagaanin ang mga panganib ng mapaminsalang trabaho sa mga kabataan at adulto sa mga WEE Actors at kanilang mga kalahok. Kasama sa toolkit ng RICHEs ang: isang online na portal sa pag-access sa toolkit, mga pagsusuri ng panganib at diagnostic sa pagtatasa ng mga panganib ng mapaminsalang trabaho ng kabataan, pananaliksik sa market at mga tool sa Monitoring and Evaluation, kurikulum na nakakabataany sa papel at nakakabataany sa video, pamamahala at pagsasanay sa mga tauhan sa frontline, mga gabay sa pag-link out sa mga organisasyon ng pagprotekta sa mga kabataan at pagpapadali sa intra-household at pamayanang dayalogo.</p>
<p>Women’s Economic Empowerment (WEE) (Pagpapalakas ng Ekonomiya ng Kababaihan)</p>	<p>Ang pagpapalakas ng ekonomiya ng kababaihan ay isang proseso kung saan pinapataas ng kababaihan ang kanilang kapangyarihan upang magtagumpay bilang pantay at aktibong kalahok sa ekonomiya. Kabilang dito ang pinahusay na access at kontrol ng kababaihan sa mga mapagkukunan ng tao, ekonomiya, at panlipunan (power over); indibidwal na ahensya na gumawa ng mga independiyenteng desisyon na makikinabang sa kanilang sarili, kanilang mga pamilya, komunidad, at mga bansa (power to); mga personal na ari-arian, kabilang ang kaalaman, kasanayan, tiwala sa sarili, katatagan, at kakayahang kumuha at pamahalaan ang panganib (kapangyarihan sa loob); at mga kolektibong asset, gaya ng mga serbisyo ng suporta at network (power with). Kritikal ang pagpapalakas ng ekonomiya ng kababaihan sa pagkamit ng pagkakapantay-pantay ng kasarian, pagbabawas ng kahirapan, paglago ng ekonomiya, at iba pang layunin ng napapanatiling pag-unlad.</p>
<p>Aktor o Inisyatibo ng Women’s Economic Empowerment (WEE)</p>	<p>Malawakang tumutukoy sa mga entidad o indibidwal na sumusuporta sa pagpapaunlad o pagpapalawak ng mga negosyo ng kababaihan, nagbibigay ng kabuhayan o mga serbisyong pinansyal, at/o sumusuporta sa kababaihan (sa buong mundo) sa mga pagsisikap na pataasin ang kanilang access sa mga oportunidad sa ekonomiya, lalo na ang mga naninirahan sa papaunlad na ekonomiya. Ang mga Aktor ng WEE ay maaaring mga institusyong microfinance, mga organisasyong sumusuporta sa savings group, mga non-government na organisasyon, mga donor, mamumuhunan, o mga programa ng pamahalaan.</p>

Mga Pagkilala

Ang gabay na ito ay binuo nina Beverly Brul, Amelia Kuklewicz, Bobbi Gray ng Grameen Foundation at Deepa Ramesh, Chris Camillo, Vilma Guadalupe Portillo Cienfuegos ng American Bar Association Rule of Law Initiative (ABA ROLI). Ang mga larawan ay dinisenyo nina Lorraine Harris Randle at Dede Mulyana; ang mga grapika ay dinisenyo nina Lilli Beth Gelvezon, independiyenteng tagapayo, at Jenna Smith ng Grameen Foundation. Ang pangwakas na pag-edit ay ginawa ni Jenna Smith.

Nagpapasalamat ang team kay Sarah Sunderlin Simpson ng Office of Child Labor, Forced Labor, at Human Trafficking (OCFT) sa kanyang direksyon, pag-edit, input ng disenyo, at suporta sa panahon ng pagbuo ng gabay na ito. Nagpapasalamat din ang pangkat sa maraming kawani ng OCFT na naglaan ng oras upang suriin ang mga draft at nagbigay ng suporta sa disenyo at pag-edit, kasama sina Kristen Pancio, Alexander Billings, at Tanya Shugar.

Sa wakas, ipinaaabot din ng team ang aming taos-pusong pasasalamat kay Johanna Ryan ng Vision Fund International sa kanyang pagsusuri at feedback sa gabay na ito.

Ang “Gabay sa Pananaliksik sa Market ng RICHES” ni Beverly Brul, Bobbi Gray, Deepa Ramesh, Chris Camillo, Vilma Guadalupe Portillo Cienfuegos ng proyektong RICHES na pinondohan ng US Department of Labor, sa pangunguna ng grantee na Grameen Foundation USA sa pakikipagtulungan sa sub award ng American Bar Association Rule of Law Initiative na lisensyado sa ilalim ng [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Sa pamamagitan ng lisensyang Creative Commons na ito, hinihikayat kang paghalu-haluin, baguhin at bumuo mula sa materyal na ito.

Upang banggitin ang gawaing ito, iminumungkahi namin ang sumusunod na pagbanggit:

Brul B, Kuklewicz A, Gray B, Ramesh D, Camillo C, Cienfuegos G. (2021). Gabay sa Pananaliksik sa Market. Grameen Foundation at ABA ROLI. <https://grameenfoundation.org/riches/riches-toolkit/market-research-guide>

Kung iniangkop ang gawaing ito sa pribado o komersyal na paggamit, hinihikayat namin ang sumusunod na pagkilala:

Ang gawang ito, “[PANGALAN NG IYONG DERIBATIBO/PAG-AAKMA]” ay deribatibo ng “[Gabay sa Pananaliksik sa Market ng RICHES](#)” lisensyado sa ilalim ng [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) binuo nina Beverly Brul, Amelia Kuklewicz, Bobbi Gray, Deepa Ramesh, Chris Camillo, Vilma Guadalupe Portillo Cienfuegos ng RICHES na proyekto na pinondohan ng U.S. Department of Labor, Office of Child Labor, Forced Labor and Human Trafficking, na pinangungunahan ng grantee na [Grameen Foundation USA](https://grameenfoundation.org/) sa pakikipagtulungan sa sub award ang [American Bar Association Rule of Law Initiative](https://americanbar.org/rule-of-law-initiative/). Hindi kinakailangang sumasalamain ang materyal na ito sa mga pananaw o patakaran ng Departamento ng Paggawa ng Estados Unidos, ni nagpapahiwatig ng pag-endorso ng Pamahalaan ng Estados Unidos ang pagbanggit ng mga pangalan ng kalakalan, komersyal na produkto, o organisasyon. Hindi rin nagmumungkahi ang materyal na ito ng pag-endorso ng Grameen Foundation USA o ng American Bar Association Rule of Law Initiative.